

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. IX. 167

DET SIVILE VETERINÆRVESEN

1937

Service Vétérinaire Civil 1937

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET SIVILE VETERINÆRVESEN

OSLO

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1939

Pris kr. 1.50

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX.
(Statistique Officielle de la Norvège, série IX.)

Rekke IX.

Trykt 1937.

- Nr. 103. Sinnssykeasylenes virksomhet 1935. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 104. Norges jernbaner 1935—36. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 105. Norges industri 1935. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 106. Skolevesenets tilstand 1934—35. (*Instruction publique.*)
- 107. Stortingsvalget 1936. (*Élections en 1936 pour le «Storting».*)
- 108. Norges fiskerier 1935. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 109. Telegrafverket 1935—36. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 110. Beitetellingen 1935. (*Pâturage en Norvège 1935.*)
- 111. De spedalske i Norge 1931—35. (*Rapport sur les lépreux en Norvège 1931—35.*)
- 112. Sjømannstrygden 1934. Fiskertrygden 1934. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 113. Norges postverk 1936. (*Statistique postale.*)
- 114. Norges handel 1936. (*Commerce.*)
- 115. Pelsdyrtellingen i Norge 1936. (*Élevage d'animaux à fourrure au 1er septembre 1936.*)
- 116. Det civile veterinærvesen 1935. (*Service vétérinaire civil.*)
- 117. Kommunenes skatteligning og budgetter 1936—37. (*Répartition d'impôts et budgets des communes.*)
- 118. Industriarbeidertrygden 1934. (*Assurances de l'État contre les accidents du travail.*)
- 119. Norges civile, geistlige, rettslige og militære inndeling 1 juli 1937. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques, judiciaires et militaires du royaume de Norvège le 1er juillet 1937.*)
- 120. Norges private aktiebanker og sparebanker 1936. (*Statistique des banques privée par actions et des caisses d'épargne pour l'année 1936.*)
- 121. Norges bergverksdrift 1936. (*Mines et usines.*)
- 122. Folkemengdens bevegelse 1935 og 1931—35. (*Mouvement de la population.*)
- 123. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1937. (*Dette etc. des communes.*)
- 124. Meieribruket i Norge 1936. (*L'industrie laitière de la Norvège 1936.*)
- 125. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1935. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 126. Forsikringsselskaper 1936. (*Sociétés d'assurances.*)

Trykt 1938.

- Nr. 127. Syketrygden 1936. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 128. Norges jernbaner 1936—37. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 129. Rekruttering 1934 og 1935. (*Recrutement.*)
- 130. Skatteligningen 1937—38. (*Répartition d'impôts.*)
- 131. Norges industri 1936. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 132. Jordbruksstatistikk 1937. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 133. Kommunevalgene 1937. (*Élections en 1937 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 134. Telegrafverket 1936—37. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 135. Kriminalstatistikk 1935 og 1936. (*Statistique de la criminalité pour les années 1935 et 1936.*)
- 136. Norges kommunale finanser 1935—36. (*Finances des communes.*)
- 137. Sjømannstrygden 1935. Fiskertrygden 1935. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. IX. 167

DET SIVILE VETERINÆRVESEN

1937

Service Vétérinaire Civil 1937

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET SIVILE VETERINÆRVESEN

OSLO

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1939

For årene 1889—1898 se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.

For årene 1899—1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, nr. 24, 57, 70, 89 og 116.

For årene 1904—1911 se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 15, 36, 65, 83, 112, 141, 173 og 201.

For årene 1912—1918 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VI, nr. 13, 39, 71, 96, 121, 148 og 184.

For årene 1919—1923 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VII, nr. 22, 43, 90, 141 og 182.

For årene 1924—1930 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII, nr. 16, 49, 64, 85, 111, 150 og 175.

For årene 1931, 1932, 1933 og 1934 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IX, nr. 4, 34, 67, 92 og 116.

Innholdsfortegnelse.

(*Sommaire*).

I. Veterinærvesenet i 1937.

(*Du service vétérinaire en 1937*).

	Side (Page)
A. Alminnelig oversikt (<i>Vue générale</i>)	1
Tabell I. Enkelte sjukdommers forekomst i de forskjellige fylker 1937	2
B. De enkelte sjukdommer (<i>Les maladies différentes</i>).	3
1. Miltbrann	3
2. Ondartet katarrfeber	5
3. Raslesjuke	5
4. Bråsott	5
5. Svinepest og svinesjuke	5
6. Rødsjuke	5
7. Smittsom anemi	5
8. Tuberkulose	5
9. Smittsom kasting	9
10. Forskjellige sjukdommer	10—23
Tabell II. Husdyrsjukdommer artsvis	24
Tabell III. Husdyrsjukdommer fylkesvis	28
Hos hest	28
» storfe	30
» sau	32
» geit	34
» svin	36
» hund	38
» katt	40
» fjørfe	42
» andre dyr	42
Tabell IV. Antall autoriserte veterinærer i Norge 1938 . . .	46
Utførsel og innførsel av levende dyr	47
Bevilgninger i budsjetterminen 1937—1938	48

II. Kjøttkontrollen i 1937.

(*L'inspection de la viande en 1937*).

	Side (Page)
Alminnelig oversikt (<i>Vue générale</i>)	50—52
Tabell A. Antall slakt på stasjonene	53
Tabell B. Antall slakt, 2nen klasse, på stasjonene	54
Tabell C. Antall slakt, kassert, på stasjonene	55
Tabell D. Antall slakt kontrollert utenfor stasjonene	56
Tabell E. Sammendrag for 1937	58
Tabell F. Årsaken til 2nen klasses stempling og kassasjon. .	60
Tabell G. Tønnekjøttkontrollen i 1937	61

Bilag.

1. Årsberetning for Veterinærinstituttet	62
--	----

I.

Om veterinærvesenet 1937.**A. Alminnelig oversikt.**

Ifølge de fra veterinærerne innkomne årsberetninger er det i årets løp behandlet hos:

Hest	59 659	sjukdomstilfelle
Storfe	169 856	—
Sau	11 346	—
Geit	3 620	—
Svin	45 776	—
Hund	12 951	—
Katt	1 304	—
Fjørfe	6 825	—
Andre dyr	38 099	—

Av de behandlede dyr angis å være døde og drepte:

Hester	2 521
Storfe	7 727
Sauer	830
Geiter	160
Svin	3 925
Hunder	1 595
Katter	319
Fjørfe	5 068
Andre dyr	2 599

Antallet av de av veterinærerne behandlede sjukdomstilfelle var i etternevnte år:

1890	46 091	1925	293 509
1900	71 438	1926	248 315
1910	146 537	1927	232 491
1915	204 416	1928	234 257
1916	167 733	1929	243 648
1917	204 076	1930	265 787
1918	231 168	1931	260 626
1919	235 831	1932	283 624
1920	243 715	1933	284 605
1921	246 589	1934	317 447
1922	219 047	1935	327 957
1923	219 583	1936	338 818
1924	258 095	1937	349 436

Tabell I.

Enkelte sjukdommers forekomst i de forskjellige fylker i 1937.
(Relevé des diverses maladies par départements).

Fylke (Département)	Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	Raslesjuke (<i>Sarcophysema bovis</i>)	Brässott (<i>Gastronycosis oris</i>)	Ondartet katarrfeber (<i>Coryza gangraenosa bovinum</i>)	Lungesjuke hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>)	Svinpest ² (<i>Pestis suum</i>)	Rødsjuke (<i>Rhusiopathia suis</i>)	Kverke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	Smitssom anemi hos hesten (<i>Anaemia infect. equi</i>) ¹⁾
Oslo	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akershus.....	2	—	—	—	—	—	2030	29	—
Østfold	9	—	—	—	—	—	1018	31	—
Buskerud	90	—	—	35	—	—	981	11	—
Vestfold	37	—	—	48	—	—	547	—	—
Hedmark	8	2	—	65	—	—	1103	13	—
Opland	10	3	—	20	3	—	1568	10	—
Telemark	3	—	—	—	—	—	622	4	—
Aust-Agder.....	1	—	—	4	—	—	140	2	—
Vest-Agder	—	1	—	8	—	—	38	20	—
Rogaland	9	—	60	23	—	—	355	125	—
Hordaland	7	6	2	27	—	—	—	6	—
Bergen	—	—	—	—	—	—	10	—	—
Sogn og Fjordane	—	14	15	13	—	—	233	—	—
Møre og Romsdal.	1	—	1	18	—	—	356	6	—
Sør-Trøndelag	—	—	—	52	—	—	620	—	—
Nord-Trøndelag ..	—	—	—	34	—	—	420	—	—
Nordland	—	—	1	14	—	—	160	—	—
Troms	—	—	1	4	—	—	17	—	—
Finnmark	—	—	3	—	—	—	4	9	—
I alt (<i>total</i>)	177	27	79	376	3	—	10222	276	8
1936.....	51	32	85	373	—	—	10237	275	3
1935.....	43	50	97	420	11	—	8968	226	11
1934.....	47	27	154	377	5	—	10969	245	3
1933.....	54	29	152	415	2	—	10663	206	9
1932.....	92	42	65	406	—	—	9819	264	8
1931.....	100	29	45	397	2	—	9348	475	4
1930.....	138	27	111	353	3	100	12640	760	15
1929.....	60	32	79	288	109	6	10901	1211	26
1928.....	98	29	60	375	3	—	8631	1603	62
1927.....	77	30	78	400	—	—	9307	1910	34
1926.....	76	25	53	300	—	23	12482	1631	29
1925.....	98	19	53	277	3	275	11025	1430	39
1924.....	192	22	48	321	7	135	11348	2162	75
1923.....	111	29	59	438	5	158	10248	1220	73
1922.....	62	31	53	465	29	27	9699	1388	74
1921.....	62	27	104	511	22	80	11885	2031	57
1920.....	53	25	77	522	47	23	12201	4075	—
1919.....	82	31	73	513	459	155	10034	431	—
1918.....	75	25	63	472	532	83	9734	5069	—
1917.....	62	40	106	537	1196	147	8955	4430	—
1916.....	104	45	97	489	260	106	5074	1955	—

¹⁾ Angrepne eller mistenkte.²⁾ Fra 1916 til og med 1925 også innbefattet svinesjuke.

Når en ser bort fra miltbrannepidemien i Buskerud og Vestfold, må sunnhetstilstanden blant våre husdyr for kalenderåret 1937 karakteriseres som meget god. Den siden 1 januar 1935 pågåtte bekjempelse av smittsom kalvekasting har gitt meget tilfredsstillende resultater (se side 9). Som det videre vil ses på side 6 er storfeturberkulosen i stadig tilbakegang. Av de særlig fryktede farsottliknende sjukdommer som kvegpest, munn- og klauvsjuke, rabies o. lign. er intet tilfelle inntruffet.

B. Om de enkelte sjukdommer.

1. M i l t b r a n n .

Denne sjukdom opptrådte i 177 tilfelle. Økingen skyldes epidemien i Buskerud og Vestfold. Om epidemien vises til A. J. Brandt: Miltbrannepidemien 1937, Norsk Veterinær-Tidsskrift 1938 s. 4—40 samt Særtrykk av Norsk Veterinær-Tidsskrift nr. 1 — 1938. Videre vises til St. prp. nr. 79 (1938).

Følgende veterinærer meddeler:

Distriktsdyrlege O. Rustad, Holmestrand:

Av ondartede smittsomme sjukdommer er forekommet et tilfelle av miltbrann. Det dreiet seg om en yngre okse, som eieren etter et par døgn sjukdom lot slakte for å selle kjøttet til refevør, idet han gikk ut fra at sjukdomsårsaken var «skarpt». I siste øyeblikk kom han dog i tanke om at det var best å få forholdet nærmere undersøkt, da det ikke var lykkes ham å finne noe «skarpt». Det vil være lett forstålig at en uhindret adgang til å slakte sjuke dyr uten forutgående sakkyndig undersøkelse innebærer en meget betydelig risiko.

Distriktsdyrlege O. Skjerven, Trysil:

Miltbrann opptrådte den 1 juni i Trysil, idet ei ku ble funnet død i skogen. Heldigvis hadde jeg mikroskop med og kunne på stedet påvise masser av miltbrannbasiller i utstrykingspreparat.

Det har ikke forekommet miltbrann i Trysil på lange tider, og på vedkommende gård har det ikke forekommet så langt noen kunne minnes tilbake. På gården var det ikke brukt kjøpt fôr i noen form, så det var ikke lett med det samme å finne smittekilden. Men omsider fikk jeg vite at det på gården i stor stil veves gulvtepper av innpakningsstri. Jeg fikk se noe strie, og den viste seg til dels å være ganske tilslølet. Det syntes at strien var kommet fra høyst forskjellige land, idet de påklistrete merkelapper enten bar tysk, engelsk eller japansk-kinesisk påskrift. Det ble opplyst at strien til dels var bearbeidet i fjøset, idet den var farget der. Det er derfor all sannsynlighet for at milbrann-sporer på strien er smittekilden.

Distriktsdyrlege O. Grøndahl, Alvdal:

Av ondartede smittsomme husdyrsjukdommer forekom et tilfelle av miltbrann hos ku. Seksjonsfunnet var greit og tross alle forsiktigheitsregler straks ble tatt, ble sjukdommen overført til en 80 år gammel mann som hadde stukket kua på båsen. Mannen hadde griset forferdelig til med blod både i fjøset og utover seg selv. Så vidt jeg kunne se hadde han ingen sår på hendene og jeg fikk ham

omsider til å vaske seg grundig i kreolinvann. Noen dager etter fikk han imidlertid en miltbrannskarbunkel på håndbaken. Han ble sendt på sjukehus og kom seg merkverdig fort.

Veterinær J. C. Mjørud, Rakkestad:

Kua døde på båsen, halsen ble skåret over i fjøset så blodspruten stod, og kua ble trukket blødende ut av fjøset og bort i et vognskur. Først da eieren hadde tatt ut brystorganer av kua, ble jeg tilkalt for å undersøke dødsårsaken. Jeg konstaterte på stedet både makroskopisk og mikroskopisk miltbrann og gikk straks i gang med å ta alle nødvendige forholdsregler. Begge nabokuer til den døde kua, en hund samt eieren selv ble smittet; eieren fikk en hudmiltbrann og ble delvis behandlet på sjukehus. Det lyktes å redde begge de angrepne kuer og hunden — en meget fin irsk settertispe. Eieren kom også godt fra smitten.

Distriktsdyrlege A. von Schack, Nesbyen:

Av ondartede smittsomme sjukdommer har det vært et tilfelle av miltbrann. En okse på en gård i Hemsedal var angrepet. Oksen ble sjuk en fredag morgen. Søndag ville eieren benytte den til ei ku, men oksen var da etter sigende så sjuk og slapp at den falt om og måtte slepes inn i fjøset, hvorfor eieren gikk med kua til en nabo ca. 1 km borte. Ved hjemkomsten ble oksen nødslaktet — stukket like utefor fjøsdøra, hvor blodet rant ned og oksen ble flådd og hengt opp i en vedskåle like ved fjøset, milt og innvoller ble slengt ut og lå mellom fjøset og skålen. — Mandag gikk eieren rundt til forskjellige revemøtere og ville selle skrotten til revemat, men fikk heldigvis ikke solt før det forelå dyrlegeattest. Jeg ble ringt opp tirsdag formiddag av eieren med anmodning om å sende ham attest om kjøttets brukbarhet til revemat. Jeg sa selvfølgelig til ham at sådan attest ikke ville bli gitt, men han mente da å selle det på eget ansvar eller bruke det selv. Men ved å gå ham på klingen fikk jeg litt etter litt ut av ham hvordan sjukdomstilfellet var og hvordan slaktet så ut, hvoretter jeg underrettet ham om å la alt ligge, da jeg øyeblikkelig ville reise opp og undersøke kjøtt og organer, da det muligens var smittsom sjukdom. Hertil bemerket han, at jeg fikk reise på egen bekostning, da han ikke ville betale turen. — 5 kvarter etter var jeg der oppe, og etter å ha kastet et blikk på milten, som var stor, blodfull og fæl, og ved å undersøke de øvrige organer var jeg klar over at det var miltbrann. — Blod og miltprøve ble tatt og mikroskopert og det var masser av miltbrannbakterier. Etter å ha sendt prøve til Veterinærinstituttet fikk jeg pr. telegram dagen etter stadsfestet diagnosen. — Alle forsiktighetsregler ble tatt. Brenning og desinfeksjon. Det samme ble foretatt hos den nabo som hadde benyttet oksen til kua og vært behjelplig ved slaktingen. — Det var en opplagt smitte ved kraftfør, da eieren 5 dager før hadde kjøpt en maissekk og begynt å fore oksen — ikke kuene — med dette, da han ville fete den til slakt — før hadde den fått heimemel som kuene. — Melkeleveransen ble stengt en tid. — Merkelig nok ble det med dette ene tilfelle, skjønt mannen hadde vært overordentlig likegyldig med slaktingen. — Jeg spurte ham med det samme jeg var der oppe, om han hadde sår på hendene, men det nektet han. 5 dager etter kjørte jeg forbi og ble stanset av konen på gården, som bad meg komme inn og se på «John» — mannen — som var dårlig og hadde lagt seg. Han hadde feber, kvalme og en stor furunkel på underarmen og kjertelhevelse i armhulen. Han hadde hatt et lite hudsår på underarmen, som han ikke hadde lagt merke til. Jeg fikk fatt i distriktslegen og fikk sendt ham samme dag til epidemilasaretet i Hønefoss, hvor han lå i ca. 7 uker og ble like bra. — Atter et eksempel på hvor vår man skal være overfor alle nødslakteide dyr, hvor man ikke personlig har vært til stede og stilt diagnose på forhånd.

2. Ondartet kataarrfeber.

Av denne lidelse er anmeldt 376 tilfelle, hvorav 324 oppgis å være avlivet eller døde.

3. Raslesjuke.

Raslesjuke er forekommert med 27 tilfelle som alle er krepert eller drept.

4. Bråsott.

Bråsott har inntruffet med 79 tilfelle, hvorav alle døde.

5. Svinepest og svinesjuke.

Heller ikke i 1937 er det opptrådt noe tilfelle av svinepest her i landet. Av svinesjuke er innrapportert 3534 tilfelle, hvorav 457 døde og drepte.

6. Rødsjuke.

Av rødsjuke er meldt 10 222 tilfelle, hvorav 395 døde og drepte. Tallet er som i de senere år.

7. Smittsom anemi hos hesten.

Smittsom anemi har opptrådt med 8 tilfelle, alle i Hedmark fylke.

8. Tuberkulose.

En har i 1937 mottatt innberetninger om tuberkulinundersøkelser av storfe som tabellen viser.

Samlet antall besetninger og dyr som er prøvet med tuberkulin i 1937.

Fylke	Antall besetninger		Antall dyr	
	I alt	Hvorav på offentlig bekostn.	I alt	Hvorav på offentlig bekostn.
Akershus	236	14	4868	445
Østfold	229	32	3814	577
Buskerud	44	2	593	116
Vestfold	24	3	419	54
Hedmark	24	8	722	215
Opland	36	17	939	678
Telemark	3	—	45	—
Aust-Agder	1	—	5	—
Vest-Agder	—	—	4	—
Rogaland	1	1	22	15
Hordaland	—	—	4	—
Sogn og Fjordane	10	2	105	16
Møre og Romsdal	—	—	8	—
Sør-Trøndelag	15	13	122	100
Nord-Trøndelag	3	—	22	—
Nordland	6	6	44	44
Troms	2	2	10	2
Finnmark	14	14	85	85
Tilsammen	648	114	11831	2347

Oversikt vedrørende bekjempelsen

Fylke	Antall erklært tuberkuløse									
	størfe									
	besetn.		antall dyr i besetn.			Tils.				
Gj. st. fra foreg. år	Tilk. i 1937	Tils.	Gj. st. fra foreg. år	Tilk. i 1937	Tils.	Antall tilf. av tub. p. v. hos svin	Antall hønsebesetn. hvori p. v. tub.			
Østfold.....	38	1	39	369	12	381	35			1
Akershus	35	14	49	683	440	1123	519			8
Hedmark	14	3	17	374	47	421	11			-
Oppland	33	5	38	544	95	639	9			2
Buskerud	7	1	8	19	56	75	12			1
Vestfold	9	3	12	111	34	145	69			-
Telemark	-	-	-	-	-	-	-			1
Aust-Agder	-	-	-	-	-	-	-			-
Vest-Agder	-	-	-	-	-	-	-			-
Rogaland	4	1	5	50	16	66	535			7
Hordaland	2	-	2	24	-	24	11			1
Sogn og Fjordane	1	1	2	12	7	19	-			1
Møre og Romsdal	-	-	-	-	-	-	-			2
Sør-Trøndelag	3	-	3	72	-	72	531			-
Nord-Trøndelag	-	-	-	-	-	-	6			-
Nordland	-	-	-	-	-	-	-			-
Troms	2	-	2	28	-	28	-			-
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-			-
I alt	148	29	177	2286	707	2993	1738			24

I de tuberkuløse storfebesetninger har det i årets løp reagert i alt 143 dyr — eller 4,8 %. Av det samlede antall undersøkte dyr har det reagert 1,2 %.

Det er i årets løp erklært som tuberkuløse i alt 29 nye storfebesetninger. M. h. t. fordelingen på de enkelte fylker, tuberkulinprøver, bekjempelse ved nedslakting og frigivelse av besetninger vises til ovenstående tabell.

Forsåvidt angår bekjempelsen av tuberkulosen i svinebesetningene har eierne — som tidligere — vært tillatt å fore grisene fram til slakt, hvoretter desinfeksjon av grisehuset har funnet sted.

av husdyrtuberkulosen i 1937.

Tuberkulinprøvet										Bekjempelse ved nedslakting									
størfe					størfe					størfe					størfe				
Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1937	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1937	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1937	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1937	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1937	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1937	Tils.	Gj.st. fra foreg. år	Tilk. i 1937
17	1	18	253	11	264	9	—	—	1	—	—	17	16	—	22	—	—	—	—
10	12	22	640	550	1190	12	26	38	5	4	12	16	58	70	33	—	—	—	—
7	2	9	367	51	418	11	8	19	—	—	8	11	16	27	12	—	—	—	—
10	7	17	545	190	735	14	34	48	—	—	12	14	38	52	29	—	—	—	—
—	1	1	—	144	144	—	—	—	—	—	2	—	2	2	4	—	—	—	4
1	3	4	152	33	185	—	—	—	20	20	3	—	20	20	10	—	—	10	—
—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	15	15	—	—	9	9	—	—	2	—	10	10	—	—	—	—	—
—	1	7	—	—	7	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46	27	73	1964	1001	2965	46	97	143	15	40	55	46	157	203	53	—	122	—	—
Frigitte storfebesett. i 1937																			
Storfebesett. gjist. som tub. ved utg. av 1937																			

Storfe nedslaktet som tuberkuløse og delvis erstattet av det offentlige.

År	Nedslaktet storfe i årets løp	Antall dyr som det i årets løp er betalt erstattningsbidrag for	Utbetalt erstattningsbidrag kr.	Det gjennomsnittlige bidrag pr. dyr utgjør kr.
1937	203	176	6 408,31	36,41

**Innkomne rapporter fra offentlige¹
kjøttskontrollstasjoner om påtruffet tuberkulose i 1937.**

Kjøttskontrollstasjonens navn	Antall kontrol- lerte storfe- skrotter — kalver unntatt	Storfe		Svin
		I alt	Antall tilfelle Etter forut- gående tub.- prøve	
Ålesund	5 773	—	—	—
Arendal	1 669	—	—	—
Bergen	22 641	—	—	—
Bodø	2 352	—	—	—
Drammen	6 626	—	—	—
Fredrikstad V.	2 231	—	—	—
Fredrikstad Ø.	582	7	7	—
Gjøvik	1 219	5	4	—
Halden	2 093	4	4	—
Hamar	2 394	1	1	—
Harstad	2 058	—	—	—
Haugesund	2 689	—	—	4
Holmestrand	310	—	—	3
Horten	1 516	—	—	—
Hønefoss	959	—	—	—
Kongsberg	1 350	—	—	—
Kongsvinger	432	—	—	—
Kragerø	596	—	—	—
Kristiansand S.	3 564	—	—	—
Kristiansund N.	2 478	—	—	—
Larvik	1 933	—	—	—
Lillehammer	1 173	1	—	3
Lillestrøm	864	—	—	—
Molde	854	—	—	—
Moss	2 035	—	—	—
Narvik	2 087	—	—	—
Notodden	997	—	—	—
Odda	901	—	—	—
Oslo	50 946	32	25	638
Porsgrunn	1 307	—	—	—
Risør	249	—	—	—
Sandefjord	1 626	—	—	—
Sarpsborg	1 708	—	—	—
Skien	2 457	—	—	—
Stavanger	10 626	5	5	517
Tinn	713	—	—	—
Tromsø	3 026	—	—	—
Trondheim	20 624	4	4	532
Tønsberg	3 876	—	—	—
Fellesslakteriet	9 045	38	31	26
Kyrkjebo	356	—	—	—
I alt	180 925	97	81	1 723

¹ Som primære tilfelle er det ved samtlige offentlige slaktehus og offentlige kjøttskontrollstasjoner påvist tuberkulose i 16 slakt, hvilket utgjør 0,0088 % av det samlede antall kontrollerte kjøttskrotter — kalver unntatt. De 81 tilfelle hithører fra besetninger hvor tuberkulosebekjempelsen er iverksatt ved nedslakting etter forutgående tuberkulinprøve. Regnes disse med blir tuberkuloseprosenten m. h. t. kontrollerte slakt 0,053 %.

9. Smittsom kalvekasting.

Bekjempelsesarbeidet har i 1937 pågått etter de samme linjer som opprinnelig fastsatt. Det er i årets løp tatt atskillige oversiktsblodprøver for å orientere seg med hensyn til sjukdommens utbredelse. I alt var det til utgangen av 1937 uttatt 197 020 blodprøver på offentlig bekostning. Hertil kommer ca. 40 000 blodprøver uttatt på privat bekostning. Tilgangen av smittede besetninger har fortsatt vært avtagende. I 1936 var tilgangen kvartalsvis: 1ste kvartal 162 besetninger, 2net kvartal 127, 3dje kvartal 103 og 4de kvartal 71, tilsammen 463 smittede besetninger. For 1937 er de tilsvarende tall: 1ste kvartal 48, 2net kvartal 43, 3dje kvartal 22 og 4de kvartal 34, tilsammen 147 nye besetninger.

Resultatet av bekjempelsen fremgår av nedenstående tabell. Som denne viser har sjukdommen gått jevnt tilbake i samtlige fylker. Hele bygder og til dels ennå større sammenhengende områder er nå fullstendig befridd for sjukdommen. På samme måte er også store sammenhengende fellesbeiter blitt smittefri områder.

**Tabell over resultatet av bekjempelsen av smittsom kasting
pr. 31 desember 1937.**

Fylke	Besetninger som hadde reagenter ved siste prøve som ble foretatt				Besetninger som ikke hadde reagenter ved den siste prøve som ble foretatt				
	I. Samlet antall innrapporterte besetninger i fylket	II. Antall besetninger som hadde fler enn 2 reagenter	III. Antall besetninger som hadde 1 eller 2 reagenter ved siste blodprøve som ble foretatt	IV. Antall besetninger som var reaksjonfri ved siste prøve, men som skal kontroll-prøves en gang til	V. Antall besetninger som er frigitt eller kan frigis pr. ^{a)/12} 1937				
Østfold	64	2	3,13	5	7,81	3	4,69	54	84,37
Akershus.....	87	5	5,75	1	1,15	2	2,30	79	90,80
Hedmark	383	6	1,57	12	3,13	7	1,83	358	93,47
Opland	289	4	1,38	6	2,08	6	2,08	273	94,46
Buskerud	179	—	—	10	5,59	8	4,47	161	89,94
Vestfold	48	2	4,17	3	6,25	—	—	43	89,58
Telemark	104	—	—	2	1,92	1	0,96	101	97,12
Aust-Agder.....	1	—	—	—	—	—	—	1	100,00
Vest-Agder	16	—	—	1	6,25	2	12,50	13	81,25
Rogaland	65	—	—	5	7,69	8	12,31	52	80,00
Hordaland	498	15	3,01	34	6,83	21	4,22	428	85,94
Sogn og Fjordane	815	1	0,12	17	2,09	28	3,43	769	94,36
More og Romsdal	332	4	1,20	6	1,81	10	3,01	312	93,98
Sør-Trøndelag ...	5	1	20,00	—	—	—	—	4	80,00
Hele landet	2 886	40	1,39	102	3,53	96	3,33	2648	91,75

Tabellen viser at det i alt inntil 31 desember 1937 var innberettet 2 886 smittede besetninger. Av disse var pr. samme dato 2 648 frigitt. Dette utgjør 91,75 %. Hertil kommer 96 besetninger eller 3,33 % som viste seg å være negative ved siste prøve, så det samlede antall reaksjonsfri besetninger på dette tidspunkt var 2 744 eller 95,08 %. I 102 besetninger, 3,53 %, var det 1 eller 2 reagenter og i 40 besetninger, 1,39 %, var det fler enn 2 reagenter ved siste prøve.

10. Forskjellige sjukdommer.

Øyesjukdom hos rein.

Distriktsdyrlege *K. Rutlin*, Sortland, innberetter herom:

Undersøkelsen brakte som resultat at det er umåtelig store fluesvermer som angriper dyra og da særlig øynene og de tusenvis av fluestikk på øyeslimhinnen og i øyets nærhet fører til betennelse. Nå får fluene ennå bedre anledning til å stikke og øyenbetennelsen forverres så øyelokkene til slutt hovner så opp at dyret ikke mer kan se. Bindehinnebetennelsen griper over på hornhinnen. Dydret finner til slutt ikke frem, blir liggende igjen, sulter ihjel eller faller utfør et stup. Bindehinnebetennelsen fører også hos mange dyr til betennelse i neseshinnene, betennelse og abscessdannelse i de regionære lymfekjertler. Hornhinnebetennelsen til abscessdannelse i selve øyeplet så hele øyet sveller ut. Hos dyr med øyenabscess, særlig hos kalvene, fantes også nokså alminnelig væskeansamlinger i leddene, særlig kneleddene. Det er trolig at disse skyldes en almeninfeksjon utgående fra de infiserte øyer.

Jeg anga som rådbøter:

Reinlegeret måtte legges oppå fjellet hvor det var god trekk fra alle kanter, lyngen i legerets nærhet måtte oversprøytes med lysol eller andre tjærepreparater eller avsvis. Dyra samles nå i legeret hver kveld og blir der natta eller fler timer av natta for å melkes. Dette må enten oppgis eller legeret må flyttes ofte og med lange avstander mellom hvert leger. Nå er det å bemerke, at Langøya i år var hjemskøkt av en flueplage hvis make folk aldri har sett. Mange steder kom sauene ned fra fjellet da de ikke kunne berge seg og masser av sauvar også angrepne av øyenbetennelse. Under fisketurer på fjellet hadde jeg selv anledning til å se hvilke myriader av fluer det var. Det hendte således at jeg selv måtte rømme ned på grunn av fluene.

11. Pelsdyrsjukdommer.

Distriktsdyrlege *E. Enger*, Bagn, innberetter:

I noen rewegårder opptrådte på forsommeren en dødelig sjukdom blant hvalpene. Dette kom dog ikke til min kunnskap før sjukdommen hadde herjet en stund. Ved mitt besøk i rewegården fantes: Revene lå sløve og pjuskete i buret; forsøkte en å reise dem opp falt de over ende med en gang eller de sjanglet noen skritt for så å falle over ende i krampe. Noen hadde diaré, andre ikke. Alle hadde puss i øynene.

På noen hvalper som ennå ikke hadde fått øyne fant jeg at de lukkede øyelokk prominerte ganske sterkt. Ved å spalte øyelokkene fant jeg en hel del puss. På en hvalp f. eks. fant jeg ca. 1 — én — teskje i hvert øye. Noen bestemt diagnose ble ikke fastslått. Jeg behandlet både de sjuke og friske med paratyfusserum

og vaksine. Dødsfallene stoppet og sjukdommen avtok etter hvert. Senere på sommeren ble også en rev innsendt og diagnosen paratyfus fastslått.

Blant fødselshindringer hos rev har jeg i 1937 påtruffet torsio uteri. Jeg ble tilkalt i dr.periodens 55. døgn, og da eieren hadde forsøkt seg som fødselshjelper, lot jeg reven drepe. Dreiningen var $\frac{1}{2}$ høyre.

Distriktsdyrlege J. Heldal, Dalen, skriver:

Den sjukdom som er betegnet som valsesjuke, har i enkelte revegårder redusert bestanden med opp til en fjerdepart. Sjuken synes å holde seg til de øverst liggende deler av distriktet. Årsaken er visstnok ikke klarlagt, men jeg mener det bør nevnes i forbindelse hermed, at i tallrike avføringsprøver fra disse dyr har bildet under mikroskopet vært det samme: Coccidier i rikelig mengde.

Distriktsdyrlege S. Dalane, Åmli, anfører:

Jeg har merket at coliinfeksjon, med sår på potene, på revehvalper, fortrinsvis opptrer i gårder som tar inn tispene når de skal hvalpe. Jeg fikk derfor den tanke at det kan være menneskene som er smitteoverførere. I de tilfelle jeg fikk eieren til å slutte med å ta inn tispene, minket sjukdommen sterkt. I et tilfelle var alle hvalper som inntil da var kommet til verden, i alt 18 stk., døde da jeg ble tilkalt. Prøve til Veterinærinstituttet viste funn av colibakterier. Jeg fikk eieren til å slutte med å ta inn tispene. Etterpå kom ca. 50 hvalper til verden og ikke en eneste ble angrepet av sjukdommen.

Om samme emne sier distriktsdyrlege M. Maalsnes, Førde:

Dødeligheten av den formentlige coliinfeksjon hos nyfødte hvalper var i beretningsåret langt mindre enn året før. Jeg hadde bra forsyning med serum, som ble brukt i stor utstrekning både profylaktisk og kurativt og tilsynelatende med godt resultat. Reveoppdretterne tror blindt på serumbehandling, og bare det er jo en stor ting.

Distriktsdyrlege L. Haga, Leirvik, rapporterer:

I årets løp har flere rever strøket med på grunn av øremidd. I en besetning opptrådte det flere tilfelle i sterkeste sommervarmen. Det var alle voksne dyr som stod i et kvalpeskur med bølgeblikk over. Dyra sluttet å spise, begynte å få unormale bevegelser og andre symptomer på hjernebetennelse og døde så til slutt under coma. Ved en nøyere undersøkelse av et hode ble det konstatert at trommehinnen var betent og perforert. Knoklene i mellomøret var fylt med små pussfoci. På hjernehinnene inn for ørene fantes utvidede blodkar og små-blødninger liksom det var forøket væskeansamling. Øregangene var fulle av midd og sekret.

Veterinær R. Skarbø, Nordfjordeid, innberetter bl. a.:

Av sjukdommer som forårsaket større økonomiske tap kan nevnes at det hos reven forekom en lidelse som jeg antok å være botulisme eller parabotulisme. Lidelsen så ut til å skrive seg fra et parti hvalkjøtt og ca. 120 dyr ble angrepet samtidig. I begynnelsen merket en bare at dyra var slappe og etelysten delvis eller for det meste fullstendig opphørt. Senere iakttakes en karakteristisk vibrering av underkjeven eller også hang denne slapt ned slik at dyra til stadighet gikk

med åpen munn. Ved innføring av svelgsonde iakttokes ofte parese av svelget. Hos dyr som døde kort etter lidelsens utbrudd fantes ofte bare små forandringer ved obduksjonen, men hos dyr som var sjuke noen dager sås alltid mave-tarmbetennelse, ofte i utstrakt grad. Diaré ble sjeldent iakttatt — avføringen hadde tvert imot tendens til å holde seg hard — tarmkanalen ga inntrykk av å være delvis lammet. I en rewegård med 42 dyr var hele bestanden angrepet og 10 stykker kreperte straks og før noe effektivt ble gjort for å stanse sjukdommen. For restens vedkommende sattes straks i gang tvangsføring med helmelk og egg tilslatt gjæringshemmende og nerveinsiterende midler. Etter en uke på denne diet foret eieren kjøtt til noen få dyr han anså nesten restituert etter sjukdommen og som ville ta føde på egen hånd; men 3 av disse kreperte i løpet av noen timer med symptomer på en akutt forgiftning med abnorm gjærung og sterkt luftutvikling i tarmkanalen. Melk-eggforingen fortsattes og denne diet ble for dé sterkest angrepnes vedkommende brukt i 5—6 uker. I stedet for helmelk anvendtes til dels god surmelk. Dyra ble så litt etter hvert satt på fastere føde — først fisk og andre lettfordøyelige næringsmidler, senere kjøtt, men melk ble i lang tid anvendt i forholdsvis store mengder for å regulere avføringen som stadig hadde tendens til å holde seg hard.

På de gårdene hvor revene var angrepet, kreperte også alle katter med de samme symptomer. Men så bestod kattenes føde på gården også utelukkende av hvalkjøtt.

Av samme veterinærs rapport hitsettes om fødselsvanskeltigheter:

Jeg hadde i vår usedvanlig mange tilfelle av fødselsvanskeltigheter hos sølvrev. Tispene gikk direkte i 55—56 døgn og i mange tilfelle påbegynt fødselen ikke hvis det ikke ble grep kunstig inn, og fostrene mumifisertes eller macerertes, noe som ofte hadde dodelig utgang for mordyret til følge. Årsaken til den lange direktighetstid kan muligens forklares ved at dyra nesten fullstendig manglet bevegelse under direktighetstiden. I den ekstra milde og snøløse vinter lå de for det meste stille og lekte ikke. Under disse forhold fant jeg at keisersnitt var den mest lettvinte forlønningsmåte og den som ga best resultat. Som regel fantes ungene levende ved inngrep 54. døgn, 55. døgn var en hel del døde og 56. de fleste. Under lokalanevesti lå jeg et 6 cm langt snitt i horizontalplanet straks ovenfor juret hvorigjennom børen kunne løftes fram. Fantes hvalper i begge horn, la jeg snitt i hvert. Snittene i børhornene ble lukket først med en fortløpende sutur, så fortløpende Lembertsutur. Muskulaturen i buksåret og huden sutureres hver for seg med knutesuturer.

Av 12 opererte tisper døde 1 — en — 3 ukers tid etter operasjonen av kronisk metrit og pussansamling i uterus. Tispen hadde sterkt metrit allerede under operasjonen.

Et tilfelle skal spesielt nevnes: En røkter hadde — sannsynligvis ved overdrevet bruk av pituitrin og manipulasjoner utvendig fra, sprengt uterus. Ved laparatomti 6 timer senere fantes 2 døde hvalper fritt i bukhulen sammen med etterbyrder og fostervann. Det ene børhorn var nesten fullstendig rumpert på tvers av lengdeaksen, idet de to stykker bare hang sammen med en ganske smal bru i krøsranden. Stykkene sutureres sammen på vanlig måte. Tispens etelyst var litt nedsatt første dag, senere viste den ingen tegn til ubehag.

Konklusjonen er at keisersnitt er en ufarlig operasjon på sølvrev og en operasjon man ikke bør betenke seg på, idet man kan redde ikke så små verdier ved et tidlig inngrep.

12. F o r g i f t n i n g e r.

Forgiftninger omtales i mange av innberetningene. Følgende veterinærer anfører:

Distriktsdyrlege *K. Hauge*, Rosendal:

En del gårdbrukere hadde i den tro at melken skulle bli særlig fet, foret med kvist av barlind. Mengden var ikke særlig stor, kanskje en kg på 4—5 dyr. I noen besetninger sås ingen skadelig virkning, mens det i tre andre strøk med ei ku og en vær, og i den tredje besetning var en okse ytterst dårlig med gastroenterit og parese, men kom seg omsider.

Barlind vokser vilt i ganske stor utstrekning og det fortelles at kuene ofte eter av trærne uten at det gjør noe.

Av samme rapport hitsettes:

En fire måneder gammel gris var død og en lå og ville ikke ete og lot seg vanskelig få på benene. Ved obduksjonen fantes svulne og hyperemiske partier på maveslimhinnen.

Grisehuset varnymalt og hvite flekker på gresset rundt omkring tydet på en sjeldent rundhåndethet i anvendelse av maling. Ved nøyaktig undersøkelse av maveinnholdet fantes en slimbelagt klump med tydelig malinglukt. Det viste seg at det var slått gras rundt grisehuset og dette sammen med uforsiktig henslengte malingrester var gitt til grisene.

Den sjuke gris kom seg etter behandling med melk og tannin.

Distriktsdyrlege *A. Løvseth*, Lillestrøm:

I en revegård (40 dyr) fikk samtlige rever sterkt diaré. 4 av dyra kreperte. De var foret med kjøtt fra ei nødslaktet ku lidende av apostematøs hepatitis. Skrotten av denne kua var ikke godkjent til revefør.

Distriktsdyrlege *O. Haga*, Haugesund:

Ei ku var plutselig blitt sjuk etter tömming av landkumme gjennom ei luke i fjøsgolvet. Før jeg kunne undersøke dyret, måtte vindu og dør åpnes for hurtigst å få vekk den høyst ubezagelige luft. Dyret skalv voldsomt, var våt over hele kroppen. Temp. 37,8, puls 112, resp. 22 og sterkt snorkende samt tåre- og nese-flod. Kua, som utvilsomt var forgiftet av gassarter fra landkummen, ble snart bra etter å ha fått frisk luft.

En 4 år gammel hoppe var blitt sjuk i stallen. Den viste tydelige symptomer på lungeemfysem, resp. 40. Årsaken viste seg å være gass, som var trengt gjennom golvet fra en landkumme under stallen. Hoppen ble helt frisk på kort tid, da den fikk et annet stallrom.

Veterinær *B. Sørbye*, Lyngdal:

Blant forgiftningstilfellene er det særlig blyforgiftning som kan ha interesse, idet jeg har konstatert 8 tilfelle av blyforgiftning i de 6—7 år jeg har praktisert i Lyngdal. I 7 tilfelle stammer blyet fra gamle henslengte automobilar. Ved obduksjon har jeg funnet mer eller mindre findele (fintyggete) stykker av blylameller fra slike akkumulatorer, som en finner utenfor disse små automobilverkstedene utover landsbygda.

I 2 av 3 tilfelle i samme besetning, hvor forgiftningen forløp perakutt (døden inntrådte etter 4—6 timers sjukdom), fantes ved obduksjonen største delen av blyet findelet som alminnelig sandkorn i bladmaven og løpen. Enkelte større stykker fantes dog spredt i selve vominnholdet. — Det er således ingen tvil om at disse 2 kyr hadde findelet blyet ved drøvtygging, derfor det rapide forløp. — Symptomena ved disse 2 tilfellene var som det blir beskrevet i toksikologien ved akutt blyforgiftning. Det 3de tilfelle i denne besetning hadde symptomer på en subakutt blyforgiftning, som nærmere skal beskrives.

I de subakutte tilfelle, hvor døden inntrer på 2—4 dager, er symptomene forskjellige alt etter tidspunktet en kommer til undersøkelse på. Hvis en kommer på et tidlig stadium er symptomene lite karakteristiske. I 3 tilfelle har de vært således: Temp., resp. og slimhinner normale. Pulsen fin og trådet. Ingen ruminasjon eller peristaltikk, baklivet utsprilt og ingen defeksjon. Ved rektaleksplorasjon finnes en tynn, noe lys, stinkende masse. Ingen usikre bevegelser eller nervøse symptomer for øvrig. — På et slikt stadium er det vanskelig å stille en eksakt diagnose. På senere stadier, når de nervøse symptomer er inntrådt, blir selvsagt diagnosen noe lettere.

Dessuten har jeg hatt et tilfelle av kronisk blyforgiftning. — Kua hadde vært sjuk i flere dager. Ved undersøkelsen stod den og ravet i båsen og falt til slutt over ende. Den var noe nervøst oppspilet, og med et blyforgiftningstilfelle i frisk erindring holdt jeg det for sannsynlig at det dreiet seg om et slikt tilfelle, uten at jeg kunne finne hvor blyet skrev seg fra. (Det var vinter og kua hadde stått inne i lang tid.) Det ble opplyst at kua hadde kalvet for ca. 14 dager siden, så en form for melkefeber var nærliggende. Men en melkefeberbehandling med luftinsuflasjon, klorkalsium og sukker var forgjeves. — Jeg fikk opplysning om at kua levde og ble litt bedre etter hvert. Ca. 3 mndr. etter så jeg kua. Den var mager og leddene var sterkt oppdrevne, den kunne vanskelig gå og hadde ulcerøs stomatit med «blysøm».

13. Sterilitet.

Veterinær *Bj. Refsdal*, Romedal, skriver:

De sjukdommer som bringer størst tap i husdyrbruket herover nå for tiden er sikkert børlidelser og den dermed følgende ufruktbarhet. Tilbakeholdte etterbyrder er svært alminnelige, mest som spredte tilfelle, men i noen større besetninger har det optrådt så mange tilfelle i løpet av kort tid at det har fått enzootisk karakter. Kuene har da mest kalvet noen dager før tidlig, og etterbyrden har ofte vært tydelig misfarget i kalvingsøyeblikket. Resultatet av den slags er velkjent.

Men verre er det nesten at flere kuer som har kalvet og kvittet seg normalt, synes å bli smittet av den slags. Disse kuer har renset seg bra i noen dager, men så har det satt inn med utfloed av forskjellig beskaffenhet, men som etter hvert har gått over i gulhvitt, purulent flod. Jeg har forsøkt å forebygge slikt ved å legge inn magnozidkapsler ganske snart etter kalving og kvitting, men uten særlig godt resultat. Skylling 4—5 dager etter kalving har derimot virket bra. En må vel anta at den sterke foring, og da især rotfruktforingen, er den viktigste årsak til dette. Kuene er jevnt over altfor løs i avføringen, ofte så «spruten står» over hele fjøset. Selv om det sopes og pyntes upåklagelig, må en vel regne med en altfor voldsom bakterieflora for de mottagelige kalvekuer. I det hele tatt vil jeg påpeke at behandlingen av kuene før, under og etter kalvingen i hygienisk henseende er meget mangelfull, især i store fjøs. Jeg tror det er her en får ta fatt, hvis en skal bekjempe den stadig om seg gripende ufruktbarhet.

14. S a u e s j u k d o m m e r.

Om dette emne sier distriktsdyrlege *T. Braastad*, Tynset:

Av særskilte sjukdommer kan videre nevnes en munnsjuke hos sauene. Sjukdommen ytret seg ved hevelse i munnen og rundt neseborene. Flere eller færre blærer av delvis pustuløs karakter i munnen og særlig utvendig og innvendig på leppene. Sjukdommen var meget smittsom, men godartet, idet den bedres hurtig ved å ta dyra fra beitet og fore dem inne. Den opptrådte senhøstes, mens sauene gikk på det delvis frosne håbeite.

15. M a n g e l s j u k d o m m e r.

Distriktsdyrlege *O. Grøndahl*, Alvdal, innberetter bl. a.:

En mangelsjukdom som oppstår hos ungdyra om våren vil jeg gjerne omtale litt nærmere. Sjukdommen er rimeligvis omskrevet her fra distriktet før og kalles her i bygda for «klauvtrong». Den angriper for det meste kviger og okser i 2-års alderen. Sjukdommens oppståen er typisk. Den kommer gjerne en dag eller to etter slippingen. Dyra viser seg mer eller mindre halte på ett eller begge forbein. De er enkelte ganger ute av stand til å stå på forbeina, men er ellers friske. Ved undersøkelsen finner en kronleddet sete for ømhet og hevelse. Omfangsforøkelsen rundt kronleddet er så påfallende at klauvene ser for små ut, derav kommer nok navnet «klauvtrong». Lidelsen er meget langvarig. De mest angrepne kan gå på kne mesteparten av sommeren og blir ikke bra før ut på høsten. Lidelsen etterlater seg da en oppdriving i kronleddet (ringfotdannelse) som medfører noe stivhet i ledet men ingen egentlig halthet.

Distriktsdyrlege *O. Westerheim*, Ø. Toten, meddeler:

En eiendommelig krampesjukdom hos ku som ble tydet som mangelsjukdom utløst ved sterkt eggelhviteføring inntraff på et større fjøs våren 1937. På eiendommen drives sterkt kornavl (hvetedyrking) og det hjemmeavlede strafør i fjøset har derfor i årevis vesentlig bestått av hvetehalm. Denne i mineralogisk henseende utilfredsstillende foring vil selvsagt helst gi utslag i sjukelige krisestilstander i slutten av inneføringsperioden om våren. På ovennevnte gård ble i vår i løpet av en ukes tid 3 av de høystmelkende nybære kuer sjuke, tilsynelatende uten årsak. Det begynte med vage nervøse symptomer, lett anspent blikk, nervøse trekninger i ansikts- og halsmuskulatur og nedsett etelyst. Etter 2–3 dager falt de så plutselig over ende i vedholdende kramper som førte til døden. Ca. glukonat-injeksjon hadde ingen virkning. Prøver av mave-tarminnhold, mikroskopisk av organer, kjemisk analyse av blodets bestanddeler o. s. v. ga ingen holdepunkter for diagnosen, men sjukdommen opphørte da kraftigere ble kraftig nedrasjonert og en god del av halmstråforet ble erstattet med høy.

16. L u f t v e i s k a t a r r h o s h e s t.

Veterinær *B. Refsdal*, Romedal, rapporterer:

Kverke har ikke forekommet på flere år. Men til gjengjeld har en tilsynelatende smittsom luftveiskatarr vært alminnelig utbredd. Denne lidelsen har som regel vært godartet, hestene har hostet litt i noen uker, men har ikke vært særlig sjeneret av det, og få har kommet under veterinær behandling. En del kraftigere angrepne hester har jeg hatt anledning til å undersøke. De har hatt feber helt opp i 41° , har vært slappe og dorske og har følgelig måttet stå en tid. De fleste

har hatt en kort, tørr hoste, som etterhånden har blitt mer fuktig med slimklatter fra nesen. De submakssilære lymfekjertler har som regel ikke vært hovne. Det var oftest sterkt forøket vesikulær respirasjon og ralleyder. En hest fikk lungebetennelse og ble slaktet, en annen er asmatisk i fremtredende grad etter sjukdommen. Det ser ut som en skal være forsiktig med å bruke de som er såpass hardt angrepne at appetitten er nedsett.

17. «H e s t e d a u e n».

Om den ettersjukdom som forekom etter miltbrannepidemien i Buskerud anfører veterinær *C. Berg*, Skoger, se for øvrig St. prp. nr. 79 (1938):

Sjukdommen lot seg ikke diagnostiseres som noen her i distriktet kjent eller i litteraturen beskrevet sjukdom. Enkelte sjukdomstegn kunne likne «Bornarsche Krankheit» og enzootische Hämoglobinuri des Pferdes, men symptomene ved den ukjente hestesjukdom dekker på langt nær ikke noen av disse.

Anamnesen kunne være forskjellig alt etter det stadium i sjukdommen eieren merket at det var noe i veien med hesten. Dette var også til en viss grad avhengig av den oppmerksomhet som ble viet den. I begynnelsen, da tilfellene av hestesjuken meldte seg, hadde eieren som oftest ikke merket noe særlig på hesten før den begynte å bli ustø i gangen eller fantes stående stiv og svaiende. Andre eiere igjen syntes hesten ikke var som ellers, en ting de altså først etterpå fant påfallende når den ble tydelig sjuk. Senere, da hesteeierne begynte å bli redder for sjukdommen, la de mer merke til dyra. Det het da som regel at hesten spiser noe mindre, er ikke så livlig som vanlig, eller forholder seg litt annerledes enn ellers. Den er treg og ikke så villig i arbeidet. Den vil ofte hvile og svetter lettere enn ellers. Enkelte hester gjespet ofte. En kan skjelne mellom et akutt forløp med som regel eksitasjon og et subakutt forløp med som regel depresjon.

Ved det akutte forløp synes det ikke å være noe egentlig forstadium, eller det er så lite uttalt at eieren ofte ikke har merket noe på hesten før den begynner å bli ustø under gangen eller han finner den stående i en stiv unaturlig stilling. Blir man tilkalt til en slik hest, finner en den som oftest stående stiv som en sagkrakk, svaiende, har liksom vanskelig for å holde balansen. Hornhinnen, slimhinnen i øyne, munn og skjede er gule, men puls og temperatur som oftest normal, eller som f. eks. i ett tilfelle funnet temp. 38,5, puls 50 hos en hest som fantes på stallen om morgenens i ovennevnte stilling. Respirasjon er normal eller litt forhøyet og er i de fleste tilfelle av abdominal typus.

Hesten spiser nå ikke, drinker ikke, tarmvirksomheten er som regel opphört eller sterkt nedsett. Ingen avføring. Urin er mørkrød, ofte nesten sort. Enkelte hester er ømfintlig for berøring. En var redd og oppspilt.

Står hesten på stallen trykker den forover med hodet, støttet mot veggen eller krybbekanten. Den vil nødig flytte på seg. Er især vanskelig å få til å rygge. Er den ute står den enten stille i en stiv svaiende stilling, eller den vil gå framover så den er vanskelig å holde stille. Den blir så i løpet av en dags tid mer og mer ustø, vakler, tumler over ende, men reiser seg ofte straks eller kan bli liggende rolig noen minutter før så å reise seg igjen. Den blir så slappere og slappere så den ikke greier å reise seg helt opp men tumler over ende under forsøkene på å reise seg. Så blir den liggende helt rolig og livet ebber langsomt ut. Forløpet er 1—2 døgn.

Ved det subakutte forløp kan det i begynnelsesstadiet forekomme at det er meget vanskelig å stille en sikker diagnose. Det inntrykk dyrlegen får av hesten er ikke meget å bygge på. Den kan virke litt slapp, men for det meste har det vært eldre hester som kan stå med hengende hode uten at det bestemt kan sis

å stå i forbindelse med noen sjukdom. Om tarmvirksomheten av og til kan være en tanke mindre livlig enn normalt, så er jo ikke det nok til å stille diagnosen. Man har da bare anamnesen å holde seg til. Puls og temperatur har på dette stadium alltid vært normal.

Gule slimhinner og gule hornhinner som er et av de mest karakteristiske symptomer kan mangle. Det kan da gå et par dager fra hesten begynte å vise manglende matlyst og treghet, til hornhinnene blir tydelig gule. Undersøkelsen av hornhinnen bør foregå i dagslys, da en liten begynnelse av gulhet vanskelig lar seg påvise ved künstig belysning.

Når slim- og hornhinnene er gule kan man si at diagnosen er sikker. Differensial-diagnostisk kunne naturligvis andre sjukdommer komme i betrakting, men når forholdene lå slik an som de gjorde her, kan man jo se bort fra disse. Patientene ved det subakutte tilfelle forholder seg rolig. Det kommer i det hele tatt ikke til noe eksitasjonsstadium. Hesten synes ikke særlig deprimert til å begynne med. Den spiser litt, drikker litt (ett dyr drakk meget). Senere, i løpet av 3—4 dager, kan den stå lange stunder med hengende hode, eller munnen støttet på krybbekanten. Av denne tilstand kan den av og til plutselig våkne, rette hodet opp og begynne å spise igjen. Har den spist litt kan den igjen falle tilbake til en apatisk tilstand, og bli stående med munnen full av høy i flere minutter. Hos en hest sås skjelvinger og trekninger i leppene og oppover på begge sider av nesen (musc. levator labii superosis proprius), og små nikkende bevegelser med hodet.

I et annet tilfelle kunne ikke merkes noen depresjon. Hesten så nærmest normal ut og viste interesse for omgivelsene. Den spiste lite, men på normal måte.

På urinens farge kan en de første dager ikke merke noe unormalt, men etter 3—4 dagers forløp blir den mørkerød, ja nesten sort og av en egen vond, nærmest svak råtten lukt. Patientens tilstand kan veksle ofte. Kan f. eks. om formiddagen ikke spise og synes deprimert, for så om ettermiddagen å være bedre, og så neste formiddag være dårligere igjen. Med hensyn til puls og temperatur vil jeg anføre noen tall. Hos en hest holdt temp. seg på 39,5, men pulsen gikk opp til 80 (hesten døde). Hos en annen var temp. 39, puls 48. Hesten kom seg. Hos en tredje var det en dag temp. 40,7, puls 52, gikk så tilbake til temp. 39,7 og puls 40—42 og holdt seg konstant på dette i 4 dager før så langsomt å gå tilbake til det normale. Denne hest kom seg også. Forløpet ved den subakutte form er ca. 10 dager. I ett tilfelle 17 dager.

Med hensyn til prognosén så er den slett hvis behandlingen først innledes når sjukdommen er kommet så langt at hesten er ustø og har vanskelig for å holde balansen. Det er oppnådd helbredelse også i dette tilfelle, og en har kunnet ta hesten i bruk etter 11 dagers forløp. Jo tidligere en har fått hesten til behandling desto gunstigere er prognosén. Gulheten i slimhinnene synes å holde seg i ca. 8 dager etter at hesten iallfall tilsynelatende er i orden.

Behandlingen har i første rekke gått ut på å få tarmvirksomheten i gang, idet denne især i de akutte tilfelle var sterkt nedsett eller helt opphört. I de første tilfelle ga jeg arekolin 0,05, men det viste seg i et par tilfelle at pasientene straks ble verre, altså uten at denne forverringen var av forbıgående art som så ofte etter arekolininjeksjon ved kolikk. Der ble så gitt arekolin i små doser. Dette viste seg bedre. Samtidig gas et aloepulver. Det kunne da i enkelte tilfelle spores en bedring i tarmvirksomheten, men den opphørte igjen tross nye arekolininjeksjoner.

Senere, etter å ha obdusert noen kadavere og i alle tilfelle fant mave- og tarminnholdet påfallende tørt, ga jeg sulf. natr. i 7—8 l vann (med nesesvelgsonde).

I de akutte tilfelle ble det jo ikke større anledning til terapeutiske forholdsregler, da for det ene hestene var vanskelige og til dels farlige å komme i nærheten av, og for det annet døde de i løpet av en dags tid. Hadde 3 pasienter på én dag,

alle av uroligste art. De 2 døde i løpet av dagen og natta. Den tredje kom seg til tross for at den vel var den uroligste av de 3.

Det ble som motgift forsøkt carbo animalis og acid. gallotannic. Mot eksitasjon forsøktes calcium borogluconat intravenøst.

I de subakutte tilfelle fikk en mer tid på seg. Straks sjukdommen ble konstatert, ble det gitt sulf. natr. i meget vann. Det ble sørget for at hesten stadig hadde drikkevann hos seg og som av og til ble gitt som meldrikke. Hvis hesten ved mitt daglige besøk ikke hadde drukket noe særlig, ga jeg den 7—8 l vann med nesesvelgsonde. Det ble gitt litt poteter og gulrøtter. Da hesten ikke spiste særlig fikk den det høy den ville ha, idet en jo må regne med at godt høy stimulerer tarmvirksomheten.

Straks urin begynte å bli mørk ga jeg urotropin. I det første tilfelle ga jeg det subkutan, men uten virkning. Hesten døde. Senere ga jeg 10—15 gram en gang daglig pr. os. Hadde hesten drukket rikelig med vann forut ble urotropin oppløst i 2 liter vann, hvis ikke gas det i 6—7 liter (nesesvelgsonde). Etter 3—4 dagers forløp begynte urin å bli lysere og dyrerne kom seg.

18. Paratyfus.

Distriktsdyrlege *G. Jørgensen*, Rakkestad, innberetter et tilfelle hos en hund:

En husstand på 5 mennesker og et par utenforstående ble smittet av paratyfus. Familiens hund, en lawracksettertispe, som en tid hadde hatt diaré og senere kastet hvalpene, ble mistenkt for å være smittekilden. Det ble fra den innsendt prøver av ekskrementer og blod til Veterinærinstituttet, hvor det ble påvist at hunden var infisert med paratyfusbiller. Hunden ble etter anmodning innsendt til Veterinærhøgskolen til inspeksjon. Hvorfra den er smittet vites ikke, men man har hatt mistanke til to kasser med sølvrevskrotter som var slengt i et skogholt i nærheten av Rakkestad stasjon. Da ingen ville ta seg av dem, ble de liggende til de råtnet opp.

Distriktsdyrlege *M. H. Kristensen*, Askvoll, skriver om samme sjukdom hos storfe:

En gårdbruker i Fjaler mistet med kort tids mellomrom 2 ungdyr like etter at buskapen var sloppet ut. Dyra kreperte eller måtte nødslaktes etter 3—5 dagers sjukdom som artet seg temmelig likt. Da ennå et dyr ble angrepet på samme måte, denne gang en okse på 1½ år, tilkalte han dyrlege. Dyret virket meget slapt, småhostet, hadde temp. 40—41, anstrengt hjertevirksomhet, noe slimet avføring. Sjukdomsbildet minnet meg om det jeg hadde sett hos en pasient som demonstrertes på kuklinikken i Hannover under et studieopphold der. Jeg uttok derfor blodprøve og sendte denne til Veterinærinstituttet med anmodning om å foreta en agglutinasjonsprøve på paratyfus. Et par uker senere ble jeg oppringt fra Oslo at prøven var positiv og etter konferanse mellom avd. Brandt og veterinærdirektøren ble jeg bemyndiget til å utta blodprøve av resten av besetningen og avføringsprøver for om mulig å oppdage en kronisk smittebærer. Resultatet foreligger ikke ennå. Tilfellet har en særlig interesse da det så vidt vites er første gang her i landet at det med sikkerhet er påvist paratyfus på storfe. I Danmark og Tyskland er den hyppig konstateret.

I samme forbindelse kan det opplyses at de 2 dyr som var krepert av paratyfus uten at tilfellene var undersøkt, gikk til regefør, så vidt vites uten å være kokt. Det oppstod ingen sjukdom i den revegård det her var tale om.

19. «K v a s t».

Distriktsdyrlege *H. Olsen-Breilid*, Kolbu, skriver:

Av fordøyelseslidelser er oppført 66 med traumatiske indigestioner. Av disse 66 er 10 slaktet straks på grunn av pericardit, pyemiske tilstander, og når det har vært okser, mens 20 har frisknet til etter de alminnelige foringsforskrifter. 36 er operert; av disse ble de 33 friske etter få dagers forløp, mens 3 er operert for sent, idet hjerteposen var betent hos den ene, og hos 2 var stålträden passert så langt, at den ikke var å få tak i. Operasjonen går svært pent; enkelte unge eller nervøse dyr kan sparke litt, men mest står de helt rolige, like til sutureringen av huden begynner, og helingsprosessen foregår mest pr. prim. For å unngå så mye tråd i såret har jeg i det siste sløyfet den sirkulære sutur og i stedet festet vomma med 6—8 knutesuturer; hermed oppnås samtidig at det kan brukes litt mindre åpning i vomveggen, idet denne er så elastisk at såret utvider seg mot armen når dette ikke hindres av den sirkulære sutur. Det vanskeligste ved denne lidelsen er å avgjøre hvilke dyr bør opereres. Er betennelsen nådd til pericardium eller lever, vil operasjon ikke kunne stanse betennelsen, og en begynnende pericardit er ofte vanskelig å diagnostisere. Ellers ser det ut til at alle operasjoner gir godt resultat, når stålträden (e. lign.) blir fjernet, så sant det ikke i forveien er brukt drastiske avføringsmidler. Selv etter få dagers sjukdom kan det hende at man ikke kan treffe noe «skarpt», men føler i og utenfor vomveggen en fast flegmone med en liten fistelåpning og stålträden inne i hevelsen. Det kan da ofte hjelpe å legge en finger på hver side av det «skarpe» og med tommelfingeren skyve det mot fistelåpningen; det går litt raskere når en medhjelper fra den motsatte side skyver hevelsen mot operatørens hånd. Av og til hender det, særlig hvor lidelsen er av eldre dato, at det «skarpe» absolutt ikke er å få tak i fra vomma; men man har da et godt overblikk om man vil operere på annet vis. Jeg har med godt resultat operert både 1 og 2 dager før kalving, samt ca. 20 timer etter.

Distriktsdyrlege *O. Westerheim*, Lena, meddeler:

«Kvast» hos kua — traumatiske indigestioner — har også i år vært en alminnelig foretelse. Operativ behandling av denne lidelsen er foretatt i 20 tilfelle — derav 16 med full helbredelse. Det er min bestemte oppfatning at veterinærerne ved denne operasjon kan yte husdyreierne en verdifull tjeneste. Det det kommer an på er at man før operasjonen i hvert enkelt tilfelle foretar en nøktern vurdering av gevinst og tap. Man må ta hensyn til dyrrets førstand — dets bruks- og avlsverdi og sammenholde dette med sjansene for ved operasjon å få fjernet den skarpe gjenstand. Risikoen ved selve operasjonen regnes jeg nærmest lik null.

Veterinær *O. Ugland*, Arendal, anfører:

Et nokså merkelig tilfelle inntraff i høst hos ei ku: Den var blitt plutselig sjuk etter å ha fått meldrikke, og stod med en anstrengt pust nærmest som en lungeemfysem.

Eieren fortalte at den hadde fått ei bøtte med meldrikke og på toppen av denne en god porsjon tørt mel.

Da jeg antok at den kanskje i sin ivrighet hadde inhalert en del tørt mel, lot jeg den få et hostemiddel for om mulig å få en forandring, men da den neste dag var like ille i pusten, ble den slaktet, og min forbauselse var stor, da jeg i den ene lunge fant en $1\frac{1}{2}$ toms spiker liggende i en av sidebronkiene.

Om samme lidelse hos hest beretter distriktsdyrlege *T. Seljord*, Skotterud:

Av andre tilfelle som kan ha særlig interesse kan nevnes en hest som hadde «skarpt». Hesten var død ved min ankomst, men ved obduksjon viste det seg at den hadde en ca. 1 meter lang tynn kobbertråd i duodenum. Enden av tråden var trengt gjennom tarmveggen og forårsaket en peritonitt.

20. T a r m s l y n g h o s f ø l l.

Veterinær *F. Hegge*, Voss, omtaler følgende sjeldne tilfelle:

Til slutt vil jeg omtale et kolikktilfelle med dødelig utgang hos et fire måneder gammelt føl av dølerase, og hvor dødsårsaken var en ca. 15 cm lang Diverticulum Meckelii som — analogt med en strangulatio lipomatosa — hadde omslynet og tilsnørt en tynntarmslynge. Divertikelens blinde ende var utspilt til en dobbelt valnøttstor blårød blære fylt med illeluktende, noe fast tarminnhold, mens den øvrige del som inngikk i knuten var tom; den har således virket som en pendel.

21. K a t t e s j u k e .

Fra distriktsdyrlege *E. Ravnsborgs* beretning fra Enebakk hitsettes:

Blant kattene har det hersket stor dødelighet utover høsten. Alle årganger har krepert. De har vært sjuke ganske kort tid, ofte bare et døgn eller to. De fleste kreperer, men det har også vært sett tilfelle hvor de har kommet seg igjen. De blir fullständig apatiske, orker ikke løfte hodet eller sette ben under seg, de sjangler og velter over på siden. Jeg har hatt anledning til å obdusere to slike katter, og hos begge fantes det en sterk betennelse i tarmene. Tarmveggen var mektig fortykket, slik at tarmen fortonet seg som et rør, og hos den ene var det svære fibrinøse belegg på slimhinnen, slik at tarmens lumen var nesten helt tett. Hos denne fantes det dessuten fem eksemplarer av *Taenia Crassicollis*, og det er ikke underlig, for i år hadde vi et museår av de sjeldne, med masser av mus som jo er mellomverten for denne bendlorm.

22. K u s o m «h o l d e r m e l k e n».

Distriktsdyrlege *F. V. Holmboe*, Stavanger, refererer følgende kasus:

Som en kuriositet skal nevnes følgende behandling for ei ku som holdt melken. Behandlingen er ifølge Stang Wirths tilleggsbind s. 58 hentet fra det indre Afrika, hvor metoden er alminnelig anvendt av negerne. Her står et bilde av en negergutt som med munnen blåser luft inn i skjeden på ei ku for å få den til å gi melken ned.

En skolelærer hadde ei ku som av og til slo seg helt vrang når den skulle melkes, den holdt melken med fullt jur, og det hjalp hverken tukt eller formaning, ei heller hjalp det med å skifte melker.

Da kua så en dag etter slo seg vrang, ble den blåst op i skjeden ved hjelp av en gummislange og munnen; han blåste så kua slo kryl på ryggen og luften unnvæk i små smell. Da det var gjort kunde han sette seg ned og melke 5 liter hvor det før ikke var en dråpe å få.

Kua holdt seg så skikkelig i lang tid men fikk en gang senere et tilbakefall, hvor den etter måtte blåses opp og med samme gode resultat.

23. A k t i n o m y k o s e .

Distriktsdyrlege *H. Ruud*, Selbu, rapporterer:

Mørk vallak, 13 år. Håndflatestor prominente svulst omkring v. munnvinkel. Eieren meddeler at svulstdannelsen begynte etter et lite sår for ca. $2\frac{1}{2}$ år

siden, og tiltar stadig tross gjentagne salvebehandlinger. Da hesten ikke tåler bittet og er vanskelig å mestre uten, har man overveiet å skille seg av med dyret. Mikroskopi med diagnose: Aktinomykose. Operativt inngrep er i dette tilfelle av lett forståelige grunner utelukket, hvorfor følgende behandling: 100 g 3 % yatrenoppløsning intravenøst og 10 g fordelt lokalt. Samme behandling 8 dager senere. Ved leilighetstilsyn 14 dager etter er svulsten mindre og 10 g yatren-casein fordeles lokalt. I løpet av ca. 1 mnd. er hesten fullstendig helbredet og tåler bittet som tidligere.

Eksemplene kunne forfieres. Yatren må anses som spesifikum ved aktinomykose. Har således oppnådd helbredelse av sedstrengsaktinomykose etter kastrasjon hos hest uten å måtte ty til operasjon. Er derimot benvev angrepet fører heller ikke denne behandling fram, f. eks. ved de meget alminnelige kjevesvulster hos storfe.

24. Snyltere.

Distriktsdyrlege *A. v. Schack*, Nesbyen, gir følgende beskrivelse av spolorminvasjon hos gris:

Må nevne et tilfelle hvor jeg ble tilkalt til 2 slaktegriser tilhørende en gårdbruker på Nes. Grisene som var ca. $\frac{3}{4}$ år gamle ville ikke ete godt og var slappe og dorske, de lå i et hjørne av løpegården, var slunkne å se på og lå og gjespel og hadde av og til rykninger i bakkroppen. — Slimhinnene var anemiske, temperatur 39,7 og 38,9, pulsen slapp, vanskelig å føle, feces løs og slimet. — Grisene, som allikevel snart skulle slaktes, ble avlivet, da jeg hadde mistanke om at de var befengt med snyltere — hadde vært ute for dette før. Ved seksjon av grisene noen timer etter fantes tynnarmene fulle av spolorm fra 3 til 4 à 5 tommer store. Vi fant over 200 stykker i den minste og 67 i den største, men det var sikkert flere. Tarmveggene var ødematøse og fortykkede, innholdet lyst, slimet, ved en senere foretatt mikroskopisk undersøkelse av dette fantes masser av spolormegg og yngel. Hjertet på begge noe dilatert, lungene ødematøse med fibrin-belegninger på pleura og pericardiet — for øvrig anemisympotemer. — Nevner dette da det ikke er så sjeldent å treffe på griser med disse snyltene, men sådan mengde er jo et særsyn, og det er merkelig at grisene kan vokse, trives og legge på seg og tilsvynelatende ikke ha mén av det, før like til slutt. Grisene var i godt slaktehold og veiet henholdsvis 108 og 90 kg.

25. Kvaksalveri og merkelige behandlingsmetoder.

Kvaksalveri ser ut til å bli stadig sjeldnere. Av nedennevnte veterinærers årsberetninger skal anføres:

Distriktsdyrlege *K. Hauge*, Rosendal:

På grunn av rik frukthøst har epler og pærer i stor utstrekning vært anvendt til før. Rett som det er har frukt satt seg fast i halsen på kyr. Dette ser jo ofte betenklig ut, og panikkartede forholdsregler har forekommet. En av metodene, den å knuse fremmedlegemet i spiserøret ved hjelp av et par tresko, har heldigvis gått av mote. Det kan kanskje gå når det gjelder overmodne pærer, men ikke når det er et umodent eple som har satt seg fast.

I et tilfelle hadde tre kvinner ved hjelp av et kosteskraft og betydelig energistøtt ned et eple. Da jeg ble tilkalt et par dager senere stod kua med feber og emfysem langs rygg og hals. Ruptur av spiserøret ble følgen av den forhastede behandling. Kua måtte senere avlives.

Veterinær *O. E. Onstad*, Ø. Toten.

Ei ku ble av en sveiser under fødselshjelp så sterkt revet i stykker i uterus at tynntarmen hang ut gjennom skjedeåpningen.

Jeg ble tilkalt for å avløse etterbyrden, som altså viste seg å være tynntarmer.

Distriktsdyrlege *L. Haga*, Leirvik, Sogn:

For å bli kvitt smittsom kalvekasting brukte en følgende fremgangsmåte: Når en mann hadde ei ku som kastet, skulle han om natten ta fostret, gå over til naboen og grave det ned i møddingen eller nær naboen's hus. På den måten førte han sjukdommen fra seg over til naboen. Det ble så naboen's sak å bringe sjukdommen videre når hans kuer begynte å kaste.

Distriktsdyrlege *K. Hellestøe*, Farsund:

En besynderlig overtro er alminnelig utbredt her, ikke bare hos de gamle men endog hos folk av yngre generasjoner: En hest må ikke skos i hundredagene, for da er «slono» (hovens innhold) sunket så langt ned at «kvegskoing» (sømstikk eller trykk) er faretruende sannsynlig. Enda verre er det i kattedagene — de 4 etter hundredagene.

Likeledes vet hver mann og kvinne her at ei ku etter kalving ikke må få salt eller «saalta» (salt sild o. lign.) før den har renset seg (plasenta avgått). Enkelte steder må den ikke engang få vann.

Distriktsdyrlege *K. Rutlin*, Sortland:

En mann hadde vasket en bukk i parafin, det var om sommeren. Etter endt vask var han imidlertid uforsiktig og kom for nær bukken, idet han tente sin pipe og fluksens stod hele bukken i lys lue. — En mann hadde en gammel katt som han var meget glad i. Katta måtte imidlertid avlives, og ikke ville han betro noen annen å gjøre dette og ikke hadde han selv hjerte til å se katta dø. Han fant da ut at han skulle ta katta med seg ut i skogen, hefte en passende ladning dynamitt med en passende lang lunte om halsen på katta og tenne og løpe sin vei. Som tenkt så gjort, men katta ga seg selvfølgelig ikke til å vente på døden, men sprang etter sin kjære herre. Mannen ble selvfølgelig livende redd og sprang hjemover alt han kunne, men katta fulgte hakk i hæl. Han fikk hvid seg inn i bislaget og slått døra igjen og videre inn i kjøkkenet; da eksploderte dynamittladningen. Hensikten opnåddes for så vidt som katta ble sprengt i filler, men halve bislaget gikk også med.

T a b e l l e r.

Tabell II.

De viktigste sjukdommer hos hus-
(Relevé des divers cas de maladies des animaux)

S j u k d o m m e r (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Storfe (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	57	57	93	93	-	-
Raslesjuke, miltbrannsemfysem (<i>Sarcophysema bovis</i>)	-	-	27	27	-	-
Bråsott (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	79	79
Smittsom anemi hos hesten (<i>Anaemia infect. equi</i>)	8	8	-	-	-	-
Ondartet katarrfeber (<i>Coryza gangraenosa boum</i>)	-	-	376	324	-	-
Lungesjuke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-
Influensa (<i>Influenza</i>)	46	-	-	-	-	-
Svinjesjuke (smittsom lungebetennelse) (<i>Septicaemia suum</i>)	-	-	-	-	-	-
Rødsjuke, Knuterosen (<i>Morbus ruber, Erysipelas suis</i>)	-	-	-	-	-	-
Lollandsk sjuke (<i>Enteritis para-tuberculosis chronica</i>)	-	-	36	20	-	-
Kverke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	266	19	-	-	-	-
Munnsjuke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	29	-	5	3	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	455	-	10255	8	7	-
Skabb (<i>Scabies</i>)	27	-	251	1	-	-
Paratyfus og Parakoliinfeksjoner (<i>Paratyphus et Paracolibacillus</i>)	-	-	264	46	-	-
Smittsom hønselammelse (<i>Neurolymphomatosis gallinarum</i>)	-	-	-	-	-	-
Godartet beskjelersjuke (<i>Exanthema vesiculosum coitale</i>)	53	-	38	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	22	3	41	33	2	2
Brannfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	30	6	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis, Erysipelas</i>)	1673	23	130	-	2	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	4	-	434	114	-	-
Botryomykose (<i>Botryomycosis</i>)	229	10	4	4	-	-
Hvalpesjuke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	86	60	35	29	6	4
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	5	3	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	7380	4	-	-
Føllsjuke, kalvediaré, smågrisdiaré (<i>Diarrhoea et pyo-septicaemia neonatorum</i>)	758	373	2065	389	138	54
Luftveiskatarr, halsbetennelse (<i>Coryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	1890	28	511	32	53	5
Lunge- og brysthinnbetennelse. (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	156	41	285	159	63	49
Fordøyelsessjukdommer(indigestion, mave- og tarmkatarr, trommesjuke) (<i>Gastritis. Enteritis. Tympanitis</i>)	4302	88	14886	746	350	49
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	4475	369	1176	80	31	6
Akutt diaré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	374	51	1557	195	35	18
Overføres	14943	1136	39854	2310	766	266

dyra i Norge i 1937, ordnet artsvis.
domestiques, par espèces, en Norvège en 1937).

Tabell II. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sjukdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Storfe (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	annmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	annmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	annmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
Overført	14943	1136	39854	2310	766	266
Koksidiøse (<i>Coccidiosis</i>)	—	—	219	56	—	—
Lungeemfysem (<i>Emphysema pulmonum</i>)	372	102	171	73	2	2
Forgiftning (<i>Intoxications</i>)	159	25	1880	233	109	54
Innvendige snyltre (<i>Helminthiasis etc.</i>)	3033	17	227	18	2067	115
Hudparasitter (<i>Pediculidae, Ixodidae, Oestridae, etc.</i>)	2780	—	35501	5	2138	9
Akutt og kronisk hjernebetennelse (Koller) (<i>Meningitis acuta. Fatuitas</i>)	44	25	24	18	28	18
Piroplasmose (<i>Piroplasmosis</i>)	—	—	1456	90	—	—
Blodurin (ikke smittsom) (<i>Haemoglobinuria. Myoglobinuria. Haematuria</i>)	486	49	645	66	4	—
Nyre- og urinveisjukdommer (<i>Nephritis, Cystitis etc.</i>)	175	30	338	126	17	10
Sterilitet (<i>Sterilitas</i>)	2605	3	15432	517	5	—
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	1842	3	1960	—	109	—
Skurv (<i>Favus</i>)	7	—	27	—	—	—
Traum. indigestion (<i>Reticulo-diaphragm. Traum</i>)	—	—	5686	1402	2	—
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	235	23	5825	169	1476	27
Misfostre (<i>Monstra</i>)	12	7	213	86	25	17
Skjede- og børvrengning (<i>Inversio vaginalae et uteri</i>)	15	6	1503	93	88	10
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	12	5	1715	67	48	7
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retention placentae</i>)	289	—	11076	88	85	5
Kasting (ikke smittsom) (<i>Abortus non infect.</i>)	177	—	3175	36	49	1
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	2	—	7333	144	706	62
Børbetennelse (<i>Metritis</i>)	55	3	2183	281	90	47
Patte- og jurlidelser (<i>Thelitis, mastitis etc.</i>)	233	2	17810	726	262	39
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritiasis</i>)	454	27	4	—	—	—
Klapphingstoperasjoner (<i>Operations ob kryptorchismum</i>)	100	1	—	—	—	—
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	5439	4	195	—	2288	6
Karsinomer og sarkomer (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	279	28	63	27	1	1
Sene-, hov- og klauvlidelser (<i>Tendinitis. Vitia ungris</i>)	5926	162	1267	39	87	3
Øyenlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	402	2	319	21	123	6
Hjertelidelser (<i>Vitia cordis</i>)	108	48	278	212	7	5
Ledd- og slimsekkli delser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	3350	224	987	74	24	2
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, abscess) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	8671	240	3889	230	129	8
Tannsjukdommer og tannfeil (<i>Vitia dentium</i>)	4065	38	277	4	14	2
Spatt (<i>Spavanus</i>)	744	83	80	—	—	—
Mangelsjukdommer, avitaminoser m. m. (<i>Struma. Osteomalacia, Rachitis etc.</i>)	407	68	3409	210	267	27
Andre behandl. sjukdomstilf. (<i>Casus ceteri</i>)	2238	160	4835	306	324	81
I alt (total)	59659	2521	169856	7727	11346	830

1937.

Gjeit (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Katt (<i>Chats</i>)		Fjørfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
283	23	23521	2383	4550	853	359	183	168	152	5592	1391
9	6	-	-	16	4	-	-	5989	4720	290	136
2	2	8	8	-	-	-	-	-	-	2	-
83	28	558	175	225	96	56	41	-	-	1002	346
422	40	1465	42	678	11	60	1	6	6	18872	130
2320	-	935	10	738	43	31	2	390	-	1357	-
11	9	64	21	46	31	1	1	-	-	36	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	52	15	-	-	-	-	18	3
-	-	31	15	293	91	16	12	-	-	43	24
-	-	140	9	6	-	-	-	-	-	3482	-
37	-	720	31	1121	24	41	14	-	-	566	58
-	-	18	-	5	-	9	4	-	-	-	-
-	-	11	2	27	8	4	2	-	-	-	-
24	-	528	77	160	20	33	10	-	-	583	40
-	-	29	15	12	8	2	2	-	-	13	2
-	-	118	79	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	9	7	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	34	13	19	-	6	4	-	-	-	-
11	3	34	2	1	-	-	-	-	-	66	3
-	-	177	9	16	1	-	-	-	-	-	-
30	6	73	2	44	15	3	-	-	-	2	-
141	-	472	52	213	7	15	2	-	-	21	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78	4
-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	-	8392	10	200	-	439	2	-	-	-	-
-	-	30	6	94	31	54	12	-	-	52	-
1	-	149	25	266	8	-	-	-	-	-	3
-	-	11	-	688	21	12	3	-	-	45	1
-	-	340	285	59	35	3	3	-	-	15	4
1	-	129	31	148	15	16	2	-	-	100	4
49	12	942	75	1898	124	97	17	1	-	1973	119
-	-	41	-	130	5	5	-	-	-	47	4
-	-	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-
109	-	5554	356	282	46	-	-	12	4	1642	147
65	29	1110	185	962	83	42	2	253	180	2197	162
3620	160	45766	3925	12951	1595	1304	319	6825	5068	38099	2599

Tabell III. Sjukdommer hos:	Oslo		Akers- hus		Østfold		Buske- rud		Vestfold		Hed- mark		Opland		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Hest.																		
Miltbrann	-	-	-	-	-	-	-	-	42	42	14	14	-	-	-	-	-	-
Smittsom anemi.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8	-	-	3	-
Lungesjuke	-	-	-	-	-	-	-	-	15	3	-	-	3	5	-	-	3	-
Influensa	5	1	29	-	31	1	11	3	-	-	13	-	-	10	-	4	-	2
Kverke	-	-	2	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	5	-	-	-	-
Munnsjuke.....	5	-	313	-	6	-	17	-	-	-	-	-	6	36	-	-	-	-
Ringorm	-	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Skabb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Godartet beskjel- lersjuke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet ødem..	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	-	-	2	2	1	1	-	-
Brannfeber	-	-	4	1	3	1	-	-	-	-	2	1	3	1	-	2	-	-
Rosen	68	1	312	-	104	-	91	8	72	4	312	-	-	197	-	58	-	19
Botryomykose ..	12	1	22	1	13	-	21	-	-	-	33	-	-	27	2	6	-	6
Stivkrampe	-	-	24	13	10	8	-	-	10	7	5	5	5	3	2	2	2	-
Føllsjuke	-	-	79	52	34	20	173	51	24	16	98	47	207	103	10	6	5	2
Luftveiskatarr ..	54	-	473	-	149	-	101	3	59	-	151	2	196	14	90	-	24	1
Lunge- og bryst- hinneteb.....	3	1	2	2	15	3	5	2	-	-	42	2	12	3	-	-	2	-
Fordielseslidelser	121	1	450	9	253	3	502	10	88	-	403	3	311	10	543	8	66	-
Kolikk	79	-	512	27	468	37	306	21	368	16	412	35	398	24	251	18	86	14
Akutt diaré.....	2	-	24	2	37	4	7	-	32	6	17	-	17	2	10	-	2	-
Lungeemfysem ..	-	-	12	4	47	8	18	-	16	2	17	12	18	4	18	8	10	-
Forgiftning	4	-	10	1	10	3	21	3	1	1	17	3	203	-	11	-	-	-
Innvollsorm	32	-	204	2	204	-	301	-	82	-	147	-	578	-	126	-	8	-
Hudparasitter ..	1	-	389	-	215	-	184	-	36	-	175	-	1	1	6	-	2	-
Hjernebetennelse	-	-	7	5	7	5	10	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	3	-	63	4	35	6	65	7	16	2	68	5	73	6	26	2	12	2
Nyre- og urinveis- lidelser	2	-	18	3	17	5	62	2	6	2	7	-	6	1	4	2	6	4
Sterilitet	1	-	356	-	313	-	161	3	134	-	258	-	273	-	118	-	36	-
Hudutslett.....	49	-	273	3	94	-	103	-	92	-	178	-	211	-	124	-	28	-
Skurv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler	1	-	23	-	27	-	24	-	18	4	24	1	27	2	2	2	6	4
Misfostre	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	2	5	-	-	-	-	-
Skjede- og bør- vrenngning	1	-	-	-	4	1	-	-	-	-	1	1	4	2	-	-	-	-
Børdreieing	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Tilbakeholdetter- byrd	-	-	29	-	27	-	24	-	10	-	24	-	24	-	8	-	-	-
Kasting	-	-	13	-	16	-	9	-	-	-	41	-	38	-	2	-	2	-
Børbetennelse	-	-	7	-	10	-	4	-	-	-	6	-	12	-	2	-	-	-
Patte- og jur- lidelser	-	-	17	-	31	-	17	-	4	-	21	1	41	-	6	-	-	-
Forfangenhet ...	8	-	64	3	41	2	31	5	13	-	37	-	61	7	16	2	6	-
Klapphengstopera- sjoner	4	-	-	-	7	-	7	-	-	-	8	-	16	-	6	1	3	-

Antall	Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Bergen	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	S.-Trøndelag	N.-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark
	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
20	2	125	11	6	1	1	2	6	20	2	9
4	—	14	—	6	—	—	17	8	20	—	—
22	2	33	4	30	—	4	33	90	2	140	2
60	—	54	—	42	2	—	26	170	—	121	—
4	—	12	8	12	4	—	12	6	6	24	—
42	2	89	5	62	—	24	332	8	544	16	351
52	5	348	46	144	22	11	1	118	4	202	22
6	—	22	2	96	6	—	72	—	10	2	23
44	8	17	5	54	14	—	20	10	58	22	17
14	—	82	—	132	3	—	524	—	362	2	503
8	—	7	—	158	—	—	456	—	158	—	10
4	4	4	4	—	—	—	—	—	1	3	2
—	—	2	2	2	—	—	22	4	12	—	43
4	—	1	1	4	—	—	—	28	10	7	2
12	—	188	—	50	—	—	82	—	118	—	201
18	—	49	—	124	—	3	—	32	—	116	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	13	3	6	—	—	14	—	6	—	31
—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1	2
—	—	2	2	—	—	—	—	—	2	—	—
—	—	43	—	—	—	—	16	—	14	—	37
—	—	2	—	4	—	—	6	—	8	—	28
8	2	12	—	12	—	—	28	—	30	—	17
8	2	33	4	2	—	—	2	—	16	—	43
2	—	9	—	2	—	—	10	—	8	—	9

Tabell III. Sjukdommer hos:	Oslo		Akers- hus		Østfold		Buske- rud		Vestfold		Hed- mark		Opland		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Kastrasjoner ...	34	-	428	-	411	-	373	-	189	-	261	-	529	1	218	-	56	-
Karsinomer og sar- komer	-	-	7	3	2	-	-	-	-	-	4	4	7	6	-	-	-	-
Sene- og hovlidelser	205	15	771	41	411	10	309	9	347	4	1384	17	538	12	216	2	48	4
Øyensjukdommer	16	-	39	-	27	2	28	2	6	38	-	48	-	22	-	8	-	
Hjertelidelser ...	2	1	15	7	10	4	31	7	6	6	11	7	7	6	3	-	-	
Ledd- og slimsekk- lidelser	94	5	457	23	238	4	273	27	122	6	388	23	369	21	192	14	80	-
Kirurg. tilfelle ..	235	10	1003	21	678	21	513	12	388	2	1012	21	1115	13	480	16	94	2
Tannsjukdommer	79	1	574	-	423	5	511	-	440	4	94	3	568	-	246	-	152	-
Spatt	33	8	117	21	67	4	63	8	60	10	78	-	111	12	52	-	16	-
Mangelsjukd	4	-	28	-	27	1	64	52	8	-	43	2	72	4	2	-	2	-
Andre behandlede tilfelle	-	-	103	17	100	6	111	30	30	-	234	8	177	20	300	3	47	-
Storfe.																		
Miltbrann	-	-	2	2	8	8	45	45	12	12	8	8	10	10	3	3	1	1
Raslesjuke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	3	3	-	-	-	-
Ondartet katarr- feber	-	-	5	4	3	3	35	27	-	-	48	43	65	53	20	16	4	4
Lollandsk sjuke .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	18	-	-	-	-
Ringorm	-	-	1230	-	703	-	700	-	214	-	1780	-	1864	4	176	-	6	-
Skabb	-	-	41	-	19	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paratyfus og para- koliinfeksjoner	-	-	-	-	246	32	7	7	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-
Ondartet ødem..	-	-	5	5	3	2	2	2	2	2	1	1	7	5	4	4	-	-
Rosen	-	-	18	-	9	-	7	-	2	-	44	-	16	-	2	-	-	-
Aktinomykose ..	-	-	43	15	14	7	32	11	10	-	104	22	72	-	8	-	-	-
Stivkrampe	-	-	6	4	3	3	-	-	-	-	4	2	4	4	-	-	-	-
Difterit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper	-	-	917	-	841	-	531	-	342	-	1511	-	1057	2	174	-	73	-
Kalvediaré	-	-	289	38	548	64	207	38	38	6	268	43	313	65	56	36	6	2
Luftveiskatarr ..	-	-	31	3	38	-	45	5	2	-	41	-	27	4	20	-	4	1
Lunge- og bryst- hinnebet.	5	2	18	10	31	13	57	18	18	18	28	17	13	11	4	4	6	2
Fordoiel seslidelse	11	3	1401	111	1331	98	899	42	680	32	2011	48	1817	93	782	32	350	20
Kolikk	2	-	64	4	291	11	187	15	24	-	38	2	167	13	30	-	30	40
Akutt diaré	9	2	358	8	158	17	65	18	142	2	134	28	174	28	52	10	48	4
Koksidiose	-	-	7	7	-	-	18	12	-	-	5	3	3	-	-	-	-	-
Lungeemfysem ..	-	-	6	2	5	-	13	7	2	2	18	4	-	-	-	2	2	-
Forgiftning	-	-	301	12	118	26	192	31	62	14	58	10	175	48	34	12	20	2
Innvollsorm	-	-	5	-	5	-	28	2	-	-	16	-	17	1	-	-	2	1
Hudparasitter ...	-	-	3111	-	6091	-	4007	-	1248	-	3219	-	5861	-	810	-	290	-
Hjernebetennelse	-	-	3	3	-	-	12	4	2	-	3	2	3	3	-	-	-	-
Piroplasmose ...	-	-	12	-	39	5	43	5	149	10	7	-	12	4	14	4	126	11
Blodurin (ikke smittsom)	-	-	38	5	12	3	28	8	4	-	101	10	104	16	16	4	12	2
Nyre- og urinveis- lidelser	-	-	46	23	11	9	81	11	22	8	41	13	16	12	12	2	2	-

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Bergen	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	S.-Trøndelag	N. Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark											
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall											
86	-	721	-	231	-	1	-	502	-	703	-	437	1	238	2	150	-	131	-	10	-
2	-	9	4	8	2	-	-	6	-	8	4	2	1	-	-	4	2	3	-	-	-
46	2	151	8	145	4	18	-	126	-	274	4	438	10	288	10	74	2	54	3	3	43
8	-	15	-	32	-	-	-	20	-	28	-	21	-	32	-	8	-	6	-	-	-
2	1	2	2	10	6	-	-	-	-	2	-	3	1	-	-	3	-	-	-	-	-
28	2	72	17	89	8	12	-	108	8	260	8	322	21	198	32	82	10	34	-	22	-
42	2	416	26	294	12	14	1	572	20	498	4	540	14	456	22	230	18	42	-	89	3
52	-	100	-	64	-	5	-	420	2	142	-	351	2	159	-	61	2	32	-	32	-
16	-	30	4	20	6	-	-	12	2	40	2	63	4	-	-	54	6	28	-	12	2
-	-	-	-	12	-	-	-	24	2	50	2	43	4	22	-	3	-	-	-	-	-
4	-	231	28	118	4	11	-	36	2	160	12	206	14	112	4	192	8	11	1	55	3
-	-	9	9	6	6	-	-	-	14	14	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	6	23	20	27	25	-	-	13	12	18	18	52	41	34	29	14	4	4	2	3	1
-	-	505	-	504	-	8	-	440	-	558	4	400	-	556	-	-	-	551	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	32	-	40	-	118	-	-	-	-	-	-	-
8	8	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	13	4	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64	-	273	-	142	-	8	-	68	-	244	-	503	2	98	-	32	-	405	-	107	-
-	-	39	10	24	16	-	-	30	2	24	6	160	37	24	12	36	14	-	-	3	-
34	-	27	4	12	2	-	-	6	2	104	-	19	5	32	-	43	3	13	-	13	1
6	2	7	2	14	6	5	-	48	16	10	2	8	7	4	4	10	4	-	5	3	-
164	12	860	31	400	21	-	-	448	15	1114	64	1110	41	790	40	439	20	171	12	135	6
32	8	12	2	20	-	-	-	26	-	64	4	171	11	33	4	6	2	-	-	5	-
22	8	55	8	101	8	2	-	66	-	140	16	85	7	98	12	36	2	24	2	5	-
-	-	5	3	-	-	-	-	-	-	12	6	11	5	-	-	-	-	-	-	-	-
24	2	10	7	20	10	-	-	18	8	36	18	7	4	10	4	-	-	-	-	-	-
18	2	30	10	40	10	8	2	2	2	38	14	70	4	42	6	21	4	32	22	19	2
-	-	2	-	-	-	-	-	4	-	78	12	13	-	6	-	-	-	1	-	20	-
24	-	181	1	1371	-	-	-	1662	-	1066	-	2701	-	2834	-	464	-	626	-	-	-
2	2	-	-	2	2	-	-	6	4	-	-	2	1	-	-	1	1	-	-	-	-
200	12	106	15	145	19	-	-	178	30	372	29	53	5	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	10	2	16	2	-	-	66	6	25	2	101	4	16	2	22	-	8	-	-	-
-	-	-	-	16	10	-	-	20	6	12	2	38	21	10	2	4	2	4	4	3	-

Tabell III.	Sjukdommer hos:	Antall	Døde og drepte															
Sterilitet	-	-	3117	77	1774	108	603	49	718	22	2515	47	1348	23	534	14	160	-
Hudutslett.....	2	-	204	-	137	-	201	-	308	-	113	-	263	-	62	-	30	-
Skurv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Traum. indigest.	7	3	1017	304	476	241	451	203	246	66	798	276	938	191	140	64	44	32
Uregelm. fødsler.	13	-	813	21	711	19	468	18	328	2	511	13	569	14	312	6	158	-
Misfostre	-	-	29	17	27	14	13	7	8	-	28	21	28	12	10	4	4	4
Skjede- og bør- vrengeing	2	-	197	5	239	15	138	11	96	2	121	5	141	11	32	4	26	6
Bordreiing	10	-	234	11	214	19	152	5	98	-	175	3	234	5	78	2	32	-
Tilb. efterbyrd ..	28	2	2577	9	987	5	906	11	706	4	1015	6	1103	14	540	2	336	-
Kasting	-	-	312	-	421	5	257	5	110	-	498	2	298	4	180	4	72	-
Melkfeber	12	-	1184	19	724	9	611	13	278	2	711	7	711	13	312	-	158	4
Børbetennelse ..	5	2	264	15	137	31	219	37	98	18	328	21	245	24	60	14	14	6
Patte- og jur- sjukdommer ..	12	3	2301	74	1506	7	1105	73	886	16	2503	74	2306	128	1244	41	290	10
Kastrasjoner ...	-	-	9	-	3	-	33	-	26	-	19	-	11	-	2	-	-	-
Karsinomer og sar- komer	-	-	5	3	4	4	-	-	-	-	2	2	7	7	2	2	-	-
Sene- og klaav- lidelser	-	-	113	-	91	4	33	3	60	-	128	6	219	12	62	-	4	-
Øyensjukdommer	-	-	38	-	29	-	38	15	8	-	64	-	19	-	14	-	-	-
Hjertelidelser ...	-	-	37	28	31	16	47	38	22	22	48	32	28	24	4	-	4	4
Ledd- og slimsekk- lidelser	-	-	111	5	97	2	52	3	20	2	148	7	112	7	62	-	24	4
Kirurg. tilfelle ..	3	-	247	10	487	29	104	7	158	6	531	11	385	12	185	32	96	6
Tannlideler	-	-	23	-	12	-	13	-	4	-	68	-	21	2	6	-	4	-
Mangelsjukdom...	1	-	403	27	405	10	327	22	94	2	687	21	578	33	138	4	64	8
Andre beh. sjuk- domstilfelle ..	-	-	378	27	519	12	176	9	22	-	538	44	501	34	470	8	120	6
 Sau.																		
Bråsott	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarr- feber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet ødem..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe	-	-	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	2
Lammediær	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	5	20	-	-	-
Luftveiskatarr ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	8	4	-	-	-	-
Fordørelsесlidelser	-	-	2	-	-	-	-	35	3	-	-	-	32	8	19	2	6	4
Kolikk	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-
Akutt diaré....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-
Lungeemfysem ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	-	-	-	-	-	-	-	-	22	12	-	-	-	10	4	2	2	-
Innvollsorm	-	-	-	-	-	-	-	19	4	-	-	-	45	2	111	23	-	-

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Bergen	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	S.-Trøndelag	N.-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall
413	40	629	16	255	3	-	-	234	-	34
30	-	68	-	64	-	-	-	38	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	2
112	10	86	64	64	30	6	3	58	28	7
170	4	516	21	136	6	12	-	128	2	12
16	6	10	4	8	-	-	-	8	2	-
22	2	60	2	42	2	-	-	28	-	10
42	2	91	10	50	-	-	-	22	2	1
90	-	544	2	226	2	16	-	124	-	1
80	-	266	-	136	14	-	-	210	-	1
146	4	1060	19	212	6	23	-	114	6	1
24	10	37	6	46	6	1	-	18	2	1
230	2	1016	39	438	34	21	-	344	10	6
6	-	10	-	24	-	-	-	-	2	-
5	2	9	-	8	2	-	-	-	4	-
10	-	12	-	22	-	-	-	13	-	-
2	2	2	-	10	-	-	-	40	-	-
2	-	11	11	8	6	-	-	4	4	-
24	2	9	3	20	2	1	-	16	-	1
34	-	257	20	129	6	-	-	214	34	1
10	-	10	-	24	-	-	-	4	-	1
42	-	96	16	56	4	-	-	234	8	1
10	-	748	87	183	20	17	-	44	4	1
-	-	60	60	2	2	-	-	15	15	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	3	1	-
-	-	4	2	2	-	-	-	46	6	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	6	6	-	-	6	4	-
-	-	31	6	22	-	-	-	14	-	-
6	2	10	8	-	-	-	-	6	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	7	6	44	18	-	-	-	-	-
-	-	658	30	150	2	-	-	24	2	-
								462	46	
								72	6	
								350	2	
								146	2	

Tabell III. Sjukdommer hos:	Oslo		Akers- hus		Østfold		Buske- rud		Vestfold		Hed- mark		Oppland		Tele- mark		Aust- Agder		
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	
Hudparasitter ...	-	-	-	-	-	-	233	-	-	-	28	-	231	-	22	-	-	-	
Hjernebetennelse	-	-	-	-	-	-	11	9	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	
Blodurin (ikke smittsom).....	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nyre- og urinveis- lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sterilitet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hudutslett.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Traum. indigest.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Uregelm. fødsler .	-	-	-	-	-	-	28	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Misfostre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skjede- og bør- vringing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Børdreieing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilb. efterbyrd .	-	-	-	-	-	-	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Melkefeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Børbetennelse ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Patte- og jur- betennelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kastrasjon.....	-	-	-	-	-	-	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Karsinom og sar- komer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sene- og klauv- lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Øyensjukdom ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	
Hjertelidelser ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ledd- og slimsekk- lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kirurg. tilfelle ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tannlidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mangelsjukdom...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Andre beh. sjuk- domstilfelle ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Geit																			
Kopper	-	-	-	-	-	-	46	-	-	-	-	-	-	-	54	5	-	-	
Luftveiskatarr ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	851	173	-	-	
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Fordøielseslidelser	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	5	2	-	-	
Kolikk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	6	-	-	
Akutt diaré	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Koksidiose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	6	-	-	
Lungeemfysem ..	-	-	-	-	-	-	32	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forgiftning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	12	-	-	
Innvollsorm	-	-	-	-	-	-	65	-	-	-	18	-	-	-	-	-	260	-	-
Hudparasitter ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	-	-	-	250	-	-	-	

Tabell III. Sjukdommer hos:	Oslo		Akers- hus		Østfold		Buske- rud		Vestfold		Hed- mark		Opland		Tele- mark		Aust- Agder			
	Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte	
Hjernebetennelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hudutslett.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Uregelm. fødsler.	-	-	2	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kasting	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Børbetennelse ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Patte- og jur- lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kastrasjon.....	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sene- og klauv- lidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kirurg. tilfelle ..	-	-	4	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mangelsjukd.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Andre behandlede tilfelle	-	-	-	-	14	7	-	-	-	-	-	-	6	1	4	-	25	25	-	
Svin																				
Miltbrann	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	
Svinesjuke.....	-	3003	301	97	51	70	20	50	4	270	51	18	8	17	17	-	-	-	-	
Rødsjuke.....	-	2030	60	1618	25	981	55	547	30	1103	42	1568	73	622	18	140	2	-	-	
Ringorm	-	-	13	-	161	-	10	-	4	-	175	-	12	-	-	-	-	3	-	
Skabb	-	-	71	-	243	31	75	-	28	-	113	-	201	4	32	-	-	-	-	
Paratyfus og Para- koli	-	-	-	-	14	-	19	-	-	-	42	9	-	-	23	10	-	-	-	
Rosen	-	3	2	-	-	-	-	7	1	-	-	-	5	-	2	-	-	-	-	
Aktinomykose...	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	13	7	14	-	-	-	-	-	-	
Kopper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Grisediaré	-	1511	219	391	94	328	75	214	18	438	99	-	-	-	154	82	168	22	-	
Luftveiskatarr ..	-	-	4	-	39	3	30	4	-	-	7	2	37	18	4	-	9	3	-	
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	-	-	-	-	63	34	28	9	49	7	2	-	3	2	10	7	-	10	2	
Fordøyelseslidelser	-	-	122	18	81	17	103	22	40	2	144	23	70	12	74	4	38	4	-	
Kolikk	-	-	-	-	31	10	17	2	9	4	30	-	17	-	1	-	14	-	-	
Akutt diaré	-	-	30	1	56	4	13	2	154	28	18	5	64	21	72	14	8	-	-	
Lungeemfysem ..	-	-	-	-	-	-	-	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forgiftning	-	251	54	39	12	33	13	18	4	17	11	-	100	33	2	-	-	-	-	
Innvollsorm	-	424	-	-	-	63	4	14	-	178	4	171	3	6	-	-	-	-	-	
Hudparasitter ..	-	-	75	4	175	-	177	-	10	-	178	-	91	-	46	-	-	-	-	
Hjernebetennelse	-	-	17	9	12	-	6	6	4	2	-	-	6	5	12	4	-	-	-	
Nyre- og urinveis- lidelser	-	-	-	-	8	3	6	4	-	-	-	3	-	5	4	-	-	-	-	
Sterilitet	-	-	34	-	35	4	13	5	-	-	-	6	-	6	-	-	10	-	-	
Hudutslett.....	-	-	73	-	117	5	12	-	54	-	38	-	94	-	44	20	32	-	-	
Skurv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	14	-	-	-	-	-	-	
Uregelm. fødsler.	-	-	67	5	41	9	24	4	28	4	78	14	104	17	26	4	-	-	-	
Misfostre	-	-	8	5	-	-	3	3	-	-	5	3	5	4	-	-	-	-	-	
Skjede- og bør- vrengeing	-	-	33	22	18	15	-	-	6	2	9	5	12	9	-	-	8	4	-	
Børdring	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	

Tabell III. Sjukdommer hos :	Oslo		Akers- hus		Østfold		Buske- rud		Vestfold		Hed- mark		Oppland		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Tilb. etterbyrd .	-	-	7	-	5	-	5	-	-	-	3	-	6	-	1	1	-	-
Kasting	-	-	3	-	3	-	7	-	-	-	6	-	14	-	-	-	-	-
Melkefeber.....	-	-	45	-	13	-	26	2	-	-	28	-	32	5	-	-	-	-
Borbetennelse ..	-	-	21	-	5	2	21	6	-	-	10	2	13	4	12	-	-	-
Patte- og jurlideler	-	-	38	2	43	3	-	-	2	-	14	-	31	3	28	8	2	-
Kryptorkidopera- sjoner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	10	-	-
Kastrasjoner ...	-	-	2336	8	721	-	677	-	196	-	516	3	1004	3	614	-	112	-
Karsinom og sar- kom	-	-	9	2	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sene- og klauv- lideler	-	-	29	14	7	-	47	4	2	-	21	-	18	-	10	-	-	-
Øyensjukdom ..	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertelideler ..	-	-	27	27	12	12	77	56	6	-	71	62	48	39	12	10	12	6
Ledd- og slimsekk- lideler	-	-	13	3	4	-	25	7	-	-	28	5	27	13	14	2	8	-
Kirurg. tilfelle ..	-	-	77	6	93	9	56	10	-	-	158	7	78	6	98	4	28	10
Tannsjukdom ..	-	-	2	-	32	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Mangelsjukd.	-	-	1371	49	1563	68	517	42	362	-	1014	102	613	41	200	-	156	6
Andre beh. sjuk- domstilfelle ...	-	-	114	34	63	5	65	24	-	-	178	37	209	28	71	7	58	8
Hund																		
Miltbrann	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm	8	-	8	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	2	-	2	-
Skabb	175	-	111	8	4	-	12	3	2	-	6	-	2	-	1	1	-	-
Rosen	59	5	38	6	6	-	22	1	-	-	-	-	2	2	2	2	2	-
Hvalpesjuke....	252	167	176	64	78	32	170	38	152	67	-	-	74	27	108	36	54	16
Stivkramp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr ..	173	6	158	2	4	-	7	-	16	-	6	-	6	-	10	-	-	-
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	51	15	48	17	7	2	41	9	6	5	17	5	-	-	-	-	-	-
Fordøyelseslideler	305	27	207	10	46	4	31	8	30	2	28	1	22	-	26	-	12	-
Kolikk	166	4	77	6	8	1	14	2	12	-	5	-	-	-	8	-	-	-
Akutt diaré	72	12	60	8	-	-	27	7	16	-	7	-	5	2	6	-	2	-
Lungeemfysem ..	11	2	3	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	61	22	73	34	10	6	14	8	2	2	13	2	4	3	-	-	-	-
Innvollsorm	389	23	279	7	-	-	101	4	48	-	37	-	33	-	20	-	6	-
Hudparasitter ..	333	8	137	33	41	-	58	-	24	-	35	-	17	-	8	-	6	-
Hjernebetennelse	42	30	3	-	-	-	9	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (ikke smitts.).....	33	7	11	8	4	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Nyre- og urinveis- sjukdom.....	81	40	114	31	13	4	21	2	6	2	4	2	2	2	-	-	-	-
Sterilitet.....	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslett.....	457	22	186	-	18	-	91	-	76	-	65	-	13	-	34	-	14	-
Skurv	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	3	1	-	-	-	-
Uregelm. fødsler.	68	11	35	2	3	-	27	5	-	-	6	-	3	1	-	-	-	-

Vest-Agder	Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark			
	Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte		Antall		Døde og drepte			
	Døde		Antall		Døde		Antall		Døde		Antall		Døde		Antall		Døde		Antall			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4	2	4	7	-	2	-	-	-	-	-	
4	-	7	-	-	-	-	-	-	4	-	4	2	6	-	18	-	-	-	-	-	-	
-	-	3	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	3	-	-	-	-	1	-	
6	-	7	-	4	-	-	-	-	-	-	-	6	-	7	-	4	-	-	-	-	-	
26	2	262	-	66	-	32	-	120	-	263	-	203	2	1206	-	35	-	14	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	6	-	2	2	-	-	-	
-	-	-	4	4	-	4	-	-	6	6	4	2	27	27	34	34	-	-	4	-	-	
4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	72	4	11	2	82	12	12	2	-	
46	3	66	-	-	-	-	-	14	2	72	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
22	2	241	13	124	4	-	-	68	-	222	2	403	21	164	4	10	-	27	-	16	-	-
4	-	178	14	67	-	4	-	18	-	42	12	17	9	52	2	16	4	1	-	5	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
24	12	107	54	37	23	62	17	6	1	116	40	52	10	38	8	41	19	65	15	63	8	-
4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	13	-	4	2	-	-	-	2	-	-
-	-	4	-	-	-	-	-	11	-	-	12	6	10	3	6	-	4	2	6	3	-	-
-	-	10	1	-	-	-	-	2	2	12	4	37	-	-	-	-	11	-	18	1	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	3	3	-	-	-	4	4	2	-	
2	2	3	-	2	2	3	2	-	-	6	2	22	2	2	2	-	-	-	-	5	2	-
4	-	25	-	29	-	9	-	-	28	-	19	-	12	-	4	-	-	-	-	21	-	-
-	-	4	-	18	-	6	-	-	8	-	16	-	10	-	2	-	8	-	12	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	37	2	18	-	22	-	-	-	-	-	35	-	10	-	22	-	11	-	8	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	10	1	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-

Tabell III.

Vest- Agder	Roga- land	Hord- aland	Bergen	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	S.-Trøn- delag	N.-Trøn- delag	Nord- land	Troms	Finn- mark	Antall	
											Døde og drepte	Antall
12	25	1	22	9	2	30	2	11	66	9	2	1
2	10	2	3	3	4	12	4	17	20	8	1	1
2	109	27	1	6	22	73	12	2	1	4	1	1
2	3	4	1	4	18	7	16	15	6	3	1	1
2	41	30	10	22	6	7	2	14	1	1	1	1
2	2	6	4	3	12	12	1	1	1	1	1	1
2	2	6	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
2	1	4	2	8	2	2	4	1	1	1	1	1
3	3	16	33	56	1	43	58	8	2	18	1	1
8	16	16	1	56	1	43	58	2	1	1	1	1

Tabell III. Sjukdommer hos:	Oslo	Akers- hus	Østfold	Buske- rud	Vestfold	Hed- mark	Opland	Tele- mark	Aust- Agder	
Hjertelidelse	5	3	-	-	-	-	-	-	-	
Ledd- og slim- sekklidelser ...	-	-	16	2	-	-	-	-	-	
Kirurg. tilfelle ..	53	13	12	4	5	1	5	1	5	
Andre behandlede sjukdomstilfelle	-	-	15	-	-	-	-	-	-	
Fjorfe.										
Hønsesyfus	-	-	-	-	20	18	-	-	-	
Hønselammelse .	-	-	1553	1553	-	-	24	24	-	
Koksidiose	-	-	100	54	375	101	43	35	-	
Innvollsorm	-	-	-	-	-	-	-	-	390	
Hudparasitter ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Egglederbet.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kirurg. tilfelle ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mangelsjukd.	-	-	4	-	-	-	-	-	-	
Andre behandlede sjukdomstilfelle	-	-	5	5	-	-	18	7	-	
Andre dyr.										
Miltbrann	-	-	-	-	2	2	9	9	-	
Skabb	-	-	41	17	45	-	60	15	-	
Paratyfus og Parakoliinfeksjon ..	-	-	538	89	28	10	201	8	-	
Rosen	-	-	8	1	-	-	-	-	5	
Ungedodelighet..	-	-	-	-	32	10	4	3	5	
Luftveiskatarr ..	-	-	10	4	-	-	-	-	9	
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	-	-	-	-	-	54	11	2	-	
Fordøyelseslidelser	-	-	27	5	9	-	55	2	4	
Kolikk	-	-	-	-	15	9	10	7	5	
Akutt diaré....	-	-	134	10	72	12	25	2	1	
Koksidiose	-	-	47	12	29	5	27	25	-	
Forgiftning	-	-	77	24	25	20	21	13	6	
Innvollsorm	-	-	556	13	-	-	910	33	11	
Hudparasitter ...	-	-	-	-	200	-	750	-	15	
Hjernebetennelse	-	-	-	-	-	-	28	13	-	
Blodurin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nyre- og urinveis- sjukdommer ..	-	-	-	-	-	4	1	-	2	
Sterilitet	-	-	178	-	215	-	201	-	150	
Hudutslett.....	-	-	-	-	-	15	-	10	61	
Uregelm. fødsler .	-	-	37	3	17	2	58	4	6	
Misfostre	-	-	2	-	-	-	-	-	7	
Kasting	-	-	9	-	-	-	31	3	10	

Tabell III.	Oslo		Akers-hus		Østfold		Buske-rud		Vestfold		Hed-mark		Opland		Tele-mark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Sjukdommer hos:																		
Børbetennelse ...	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Patte- og jur-lidelser	-	-	-	-	17	-	15	-	-	12	2	-	-	-	-	-	-	4
Kastrasjon...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Karsinom og sar-kom	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensjukdommer	-	-	-	-	2	-	3	-	10	4	3	-	-	4	1	6	2	-
Hjertelidelser ...	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	1
Ledd- og slimsekk-lidelser	-	-	-	-	8	-	-	-	63	2	-	143	5	4	-	4	-	-
Kirurg. tilfelle ..	15	2	95	9	111	7	7	85	4	38	8	-	173	21	128	6	60	4
Tannlidelser ...	-	-	-	-	7	1	-	-	11	1	-	17	-	3	-	-	2	-
Mangelsjukd....	-	-	-	-	75	10	213	65	50	-	14	2	18	5	78	7	162	-
Andre behandlede sykdomstilf... .	3	2	23	5	60	5	43	2	2	-	18	3	381	99	87	3	43	14

Tabell IV.

Antall autoriserte veterinærer i Norge i 1938.

(Nombre de vétérinaires diplômés en 1938).

Fylke (Département)	Autorserte veterinærer (Vétérinaires diplômés)	Derav (dont)		
		Distriks- dyrleger ¹⁾ (Vétérinaires délégués)	I andre stillinger el. privat prakt. (D'autres vétérinaires exerçants)	Ikke praktiserende ²⁾ (non exerçants)
Oslo	42	2	38	2
Akershus	36	11	23	2
Østfold	27	7	18	2
Buskerud	23	11	10	2
Vestfold	15	5	9	1
Hedmark	38	19	12	7
Opland	33	15	16	2
Telemark	19	9	10	-
Aust-Agder	9	4	4	1
Vest-Agder	10	3	6	1
Rogaland	18	6	10	2
Hordaland	10	6	3	1
Bergen	9	3	5	1
Sogn og Fjordane	9	8	1	-
Møre og Romsdal	20	13	7	-
Sør-Trøndelag	23	14	8	1
Nord-Trøndelag	13	10	2	1
Nordland	9	7	2	-
Troms	6	4	2	-
Finnmark	3	2	1	-
Utenlands	14	-	-	-
<hr/>				
Riket (le royaume) 1938 .	386	159	187	26
—»— 1937 .	381	156	187	23
—»— 1936 .	377	157	180	25
—»— 1935 .	375	157	176	24
—»— 1934 .	366	156	170	22
—»— 1933 .	353	157	156	24
—»— 1932 .	341	158	145	22
—»— 1931 .	324	159	125	25
—»— 1930 .	299	159	105	24
—»— 1925 .	257	157	78	13
—»— 1920 .	248	145	81	13
—»— 1915 .	246	137	88	9
—»— 1910 .	234	130	85	7
—»— 1905 .	199	108	83	4
—»— 1900 .	148	84	53	6
—»— 1895 .	133	69	46	13

¹⁾ Herunder politidyrleger.²⁾ Herunder pensjonerte.

Utførsel og innførsel av levende dyr 1937.

Utførsel:

I følge Norges offisielle statistikk er det i året 1937 utført følgende levende dyr: 46 hester, 13 storfe, 15 sauher, 113 svin, 7 206 høns og kyllinger, 39 isbjørn, 13 bever, 710 sølvrev, 84 blårev, 21 mink, 2 kaniner, 20 hunder, 1 894 andre dyr.

Innførsel:

I henhold til kgl. plakat av 7 november 1930 er det forbudt å innføre hit til landet levende pattedyr og fugler fra alle land. Alle som ønsker å innføre hit til landet fra utlandet sådanne levende dyr, må derfor på forhånd i hvert enkelt tilfelle innsende til Landbruksdepartementet eller Veterinærdirektøren søknad om dispensasjon fra ovennevnte innførselsforbud.

I løpet av året 1937 er det på ovennevnte måte — ifølge Norges offisielle statistikk — innført følgende antall levende dyr: 75 hester, 348 storfe, 11 sauher, 6 geiter, 12 svin, 173 kalkuner og fasaner, 1 gås, 11 ender, 10 høns, 31 sølvrev, 5 blårev, 6 mår, 1 036 mink, 1 957 reinsdyr, 135 hunder.

Av disse dyr er det til de offentlige karanteneanstalter i 1937 innført følgende dyr:

Til Statens Karantenestasjon på Marøya ved Stavanger: 1 hund og 10 sauher.

Til karanteneavdelingen i Oslo: 177 storfe.

Til Halden kommunale karantenefjøs: 56 storfe, 1 råne, 2 hunder.

Til Trondheim kommunale karantenefjøs er intet dyr innført.

Til Fellesslakteriet, Ø. Aker: 16 storfe.

**Bevilgninger til Det civile veterinærvesen for budsjetterminen 1. juli
1937—30. juni 1938.**

A. Utgifter:

Kap. 681. Statsdyrlegene:

1. Lønninger	kr.	7 650
2. Laboratorier	»	0
3. Reiseutgifter	»	2 000
		kr. 9 650

Kap. 682. Tilskudd til distriktsdyrleger:

1. Lønninger	kr.	351 000
2. Reiseutgifter	»	58 000
		» 409 000

Kap. 683. Norges Veterinærhøgskole (jfr. kap. 2583):

1. Lønninger	kr.	150 400
2. Kontorutgifter	»	6 000
3. Stipendier og ekskursjoner.....	»	10 000
4. Bygninger	»	10 000
5. Lys og brenne m. v.	»	48 500
6. Institutter, klinikker og samlinger (<i>overførbar</i>)	»	246 975
7. Forskjellig	»	6 000
		» 477 875

Kap. 684. Veterinærinstituttet (jfr. kap. 2581):

1. Lønninger	kr.	47 225
2. Kontorutgifter	»	5 500
3. Bygninger	»	4 000
4. Lys og brenne	»	8 000
5. Laboratorier	»	40 230
6. Reiseutgifter	»	500
7. Forskjellig	»	8 988
		» 114 443

Kap. 685. Andre veterinærformål (jfr. kap. 2582):

1. Tuberkulinundersøkelser.....	kr.	5 000
2. Erstatning ved nedslakting	»	18 000
3. Tilskudd til «Norsk Veterinærtidsskrift»	»	1 500
4. Karantenestasjoner	»	718
5. Stipendier	»	0
6. Kursus for dyrleger	»	3 000
7. Bekjempelse av forskjellige meget tapbringende husdrysjukdommer (<i>anslagsbevilgning, overførbar</i>)	»	200 000
9. Forskjellig	»	5 000
		» 233 218

Kap. 886. Sunnhetskontroll ved eksport av

fjørfe	»	2 000
		kr. 1 246 186

B. Inntekter:

Kap. 2581. Veterinærinstituttet (jfr. kap. 684)	kr.	23 000
» 2582. Karantenestasjoner (jfr. kap. 685, post 4)	»	280
» 2583. Norges Veterinærhøgskole (jfr. kap. 683)	»	1 350
		kr. 24 630

II.
Kjøttkontrollen 1937.

Alminnelig oversikt.

Kjøttskontroll i henhold til lov om kommunale slaktehus, kjøttskontroll m. v. av 27 juni 1892 har i året 1937 vært i virksomhet i 39 kommuner. Det er kjøttskontroll i følgende byer: Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikstad, Gjøvik, Halden, Hamar, Harstad, Haugesund, Holmestrand, Horten, Hønefoss, Kongsvinger, Kongsvinger, Kragerø, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Molde, Moss, Narvik, Notodden, Oslo, Porsgrunn, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Trondheim, Tromsø og Tønsberg samt i herredene Lillestrøm, Odda, Tinn og Kyrkjebø.

I Bergen, Drammen, Egersund, Halden, Haugesund, Kristiansund, Lillehammer, Oslo, Stavanger, Trondheim og Voss er det kommunale slaktehus. Av disse er slaktehusene i Bergen, Drammen, Egersund, Kristiansund, Lillehammer, Stavanger og Trondheim godkjent av det offentlige, likesom det i disse kommuner er innført slaktetvang i henhold til § 1 i lov av 27 juni 1892.

Til slaktehusene i Halden, Haugesund, Oslo og på Voss, som ikke er godkjent av det offentlige, er det ikke knyttet slaktetvang.

Ved kongelig resolusjon av 3 nov. 1917 ble kjøttskontroll anordnet ved Fellesslakteriet A/S på Løren i Østre Aker.

Regler for innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander — heri innbefattet innførsel av kjøtt og flesk — undergikk i 1937 ingen endringer for så vidt kjøttinnførselen angår.

Ved kongelig resolusjon av 7 oktober 1932 er det utferdiget regler vedrørende kontroll med utførsel av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) fra Norge til Sverige og i medhold herav har Landbruksdepartementet etter foretatte besiktigelser under 29 august 1933 godkjent Fellesslakteriet, Løren i Østre Aker, og Stavanger kommunale Slakteanlegg som «eksportslakterier». Slakteriene er som eksportslakterier tildelt henholdsvis numrene 01 og 02.

Ved skrivelse fra Landbruksdepartementet av 29 august 1933 er likeledes i medhold av § 10 i den ovennevnte kgl. resolusjon av 7 oktober 1932 reglene for eksport av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) fra Norge til Sverige også gjort gjeldende for utførsel av ferskt kjøtt — heri innbefattet lettsaltet flesk (bacon and ham) — fra Norge til Storbritannia, og således at det lettsaltede flesk (bacon and ham) skal tilberedes og behandles etter de regler som Veterinærdirektøren til enhver tid fastsetter. I henhold hertil har Veterinærdirektøren under 29 august 1933 utferdiget spesielle regler for tillaging og behandling av bacon bestemt for eksport til Storbritannia (inntatt som bilag til årsberetningen for 1932).

Ved skrivelse fra Landbruksdepartementet av 3 oktober 1935 er de samme bestemmelser gjort gjeldende ved utførsel av ferskt kjøtt fra Norge til Frankrike.

*

De i de senere år ved den offentlige kjøttkontroll undersøkte antall dyreskrotter (i hele tall) stiller seg således:

	Storfe	Hester	Svin	Sau og geit	Kalver
1908	124 935	3 866	83 197	212 151	130 321
1909	139 261	3 637	73 877	230 899	150 204
1910	156 892	4 645	68 300	217 321	159 282
1911	169 194	6 161	80 042	235 347	172 855
1912	152 798	6 453	96 552	247 213	159 390
1913	146 189	6 377	82 296	247 846	157 908
1914	164 798	5 477	94 417	211 883	162 288
1915	190 698	6 384	76 860	226 721	183 327
1916	144 206	7 027	51 181	212 162	154 552
1917	189 076	4 992	66 553	185 201	159 933
1918	167 158	8 853	38 635	207 006	158 710
1919	139 289	6 480	57 563	224 724	149 542
1920	179 931	7 353	91 176	272 533	173 051
1921	172 122	9 775	102 220	306 182	214 493
1922	188 565	9 424	99 339	302 848	211 473
1923	196 371	9 625	135 135	327 341	228 181
1924	180 804	11 520	139 126	303 303	236 063
1925	154 967	8 950	121 666	286 779	208 431
1926	170 571	5 349	165 465	318 295	205 315
1927	174 588	5 243	220 055	313 055	213 492
1928	188 819	5 894	191 736	356 913	234 031
1929	184 340	6 434	201 263	335 634	225 009
1930	171 277	5 605	258 960	312 998	206 037
1931	168 488	3 725	315 304	364 082	201 635
1932	189 483	3 358	281 591	384 234	221 787
1933	197 972	4 188	318 954	403 218	233 392
1934	172 466	4 622	362 524	354 189	218 372
1935	176 631	4 781	328 354	358 170	228 810
1936	195 305	4 681	307 611	367 384	229 199
1937	180 925	4 837	330 530	343 225	228 560

*

På de følgende tabeller vil finnes sammendratt de tabellariske betrinninger fra de forskjellige kommuner, hvori kontroll har vært i virksomhet, således at tabell A viser den samlede kjøttmengde (antall kjøttskrotter) som har passert de forskjellige kontrollstasjoner i løpet av året med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjøttet stammer.

I tabell B angis på samme måte det antall kjøttskrotter, som er stemplet med 2. klassenes stempelet.

Tabell C angir på samme vis antall av kasserte kjøttskrotter, vekten av de konfiskerte slakt samt vekt av kasserte organer og avfall.

Tabell D angir de utenfor hovedstasjonene kontrollerte kjøttmengder, deres klassifikasjon m. v.

Tabell E viser den samlede mengde ferskt slaktekjøtt som i årets løp er kontrollert.

Tabell F angir de vesentligste årsaker til 2. klassenes stempling og kassasjon av kjøtt.

Tabell G vedrører kontrollen av det fra utlandet innførte oppdelte kjøtt, det såkalte tønnekjøtt (konf. tilleggslov til den forannevnte lov av 27 juni 1892 av 25 juli 1910 og kgl. plakat av 4 august 1911).

Tønnekjøtkontroll har i årets løp vært i virksomhet i følgende byer:

Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikstad, Haugesund, Horten, Kristiansand, Oslo, Skien, Stavanger, Trondheim og Tønsberg.

Tabell A. Antall av slakt som i 1937 er undersøkt på kontrollstasjonene.

(Nombre de viandes de boucherie examinées aux bureaux de contrôle en 1937).

Kommune	I alt undersøkt							Hvorav svensk							
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv
Ålesund	5773	66	2785	5401	630	1508	1095	5	-	-	-	-	-	-	-
Arendal	966	5	1505	990	4	1452	165	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen	10534	94	23692	38238	4110	19118	2458	-	120	-	-	-	-	-	-
Bodø	2329	13	870	3046	26	1225	852	72	-	-	-	-	-	-	-
Drammen	3128	187	8592	4233	38	7528	731	-	-	-	-	-	-	-	-
Fr. stad Ø.	582	5	445	134	-	1112	32	-	-	-	-	-	-	-	-
» V.	2231	79	6369	1825	1	2950	310	2	-	-	-	-	-	-	-
Gjøvik	572	21	1962	1109	5	1897	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Halden	524	15	4041	2319	-	2552	759	-	246	-	-	38	-	-	167
Hamar	1142	70	2252	1637	21	2249	48	-	-	-	-	-	-	-	-
Harstad	729	-	131	901	10	313	222	-	-	-	-	-	-	-	-
Haugesund	675	9	2257	1909	157	1025	75	-	-	-	-	-	-	-	-
Holmestrand	310	6	708	237	-	435	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten	1087	28	2595	1191	23	1978	94	29	-	-	-	-	-	-	-
Hønefoss	959	63	1917	785	4	1341	110	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg	1325	42	1326	438	2	1351	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsvinger	432	22	862	482	-	381	129	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø	546	-	723	449	2	1124	108	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansand	1	-	3	28	2	32	29	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund	1274	26	1974	3920	141	3402	85	66	-	-	-	-	-	-	-
Larvik	1861	30	2545	1430	-	1443	167	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillehammer	115	16	1666	2082	383	2301	470	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillestrøm	864	13	2075	967	-	1387	104	-	-	-	-	-	-	-	-
Molde	854	5	533	1373	125	704	145	5	-	-	-	-	-	-	-
Moss	1633	49	2854	1401	-	2248	370	-	-	-	-	-	-	-	-
Narvik	354	-	82	1195	14	104	79	15	-	-	-	-	-	-	-
Notodden	621	6	1036	498	2	819	42	-	-	-	-	-	-	-	-
Odda	901	3	629	1720	317	364	202	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo	23431	1534	97263	140909	6273	44156	28004	160	360	-	-	1	-	-	22
Porsgrunn	709	2	1140	506	-	976	97	-	-	-	-	-	-	-	-
Riser	96	1	80	54	-	138	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	1273	7	3764	1168	-	1490	234	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarpsborg	1708	80	5800	190	-	2747	265	-	-	-	-	-	-	-	-
Skien	1264	32	2362	1074	4	1721	58	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	242	15	1646	1734	43	4519	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tinn	277	2	813	375	11	686	53	2	-	-	-	-	-	-	-
Tromsø	142	3	135	2015	46	682	168	1	-	-	-	-	-	-	-
Trondheim	17041	381	9669	19808	1388	15311	352	359	17	-	-	-	-	-	10
Tønsberg	3876	27	6482	2661	-	4215	806	-	-	-	-	-	-	-	-
Fellesslakteriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kyrkjebo	71	-	246	790	113	227	38	5	-	-	-	-	-	-	-
I alt (total)	92452	2957	205829	251222	13895	139211	39058	721	743	-	-	39	-	-	199

**Tabell B. Antall av slakt som i 1937
er stemplet med 2nen klasse på kontrollstasjonene.**

(*Nombr de viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe.*)

Kommune	I alt 2nen klasse							Andre dyr
	Storf	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	
Ålesund	64	3	10	48	35	32	3	-
Arendal	3	-	5	-	-	-	-	-
Bergen	64	3	121	89	14	27	16	-
Bodø	19	-	13	43	1	26	1	1
Drammen	41	4	23	5	-	12	-	-
Fredrikstad Ø.	13	1	1	-	-	-	-	-
- V.	26	2	29	2	-	18	-	-
Gjøvik	8	-	18	4	-	15	-	-
Halden	3	-	5	2	-	6	1	-
Hamar	15	-	24	4	-	13	-	-
Harstad	9	-	-	9	1	2	-	-
Haugesund	26	-	19	18	3	22	2	-
Holmestrand	-	-	-	-	-	3	-	-
Horten	14	-	11	3	-	10	-	-
Hønefoss	15	1	22	3	-	9	-	-
Kongsvinger	10	2	3	3	-	5	-	-
Kongsberg	11	1	4	-	-	7	1	-
Kragerø	8	-	7	3	-	5	-	-
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund	23	-	23	17	-	32	2	-
Larvik	20	-	23	2	-	20	-	-
Lillehammer	14	-	16	9	-	17	1	-
Lillestrøm	1	1	2	-	-	-	-	-
Molde	10	-	1	17	-	17	3	-
Moss	25	1	14	-	-	25	-	-
Narvik	3	-	-	20	-	2	1	-
Notodden	5	-	9	4	-	16	1	-
Odda	9	-	4	14	2	3	2	-
Oslo	174	24	984	456	10	292	75	-
Porsgrunn	18	-	4	-	-	21	-	-
Risør	1	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	14	-	14	1	-	9	-	-
Sarpsborg	33	-	3	-	-	17	-	-
Skien	9	-	5	-	-	6	-	-
Stavanger	1	-	17	4	-	12	-	-
Tinn	1	-	5	1	-	-	-	-
Tromsø	4	-	-	29	-	2	2	-
Trondheim	409	10	206	414	1	364	4	8
Tønsberg	34	-	25	6	-	19	-	-
Fellesslakteriet	-	-	-	-	-	-	-	-
Kyrkjebo	5	-	-	3	-	9	-	-
I alt (total) . . .		1162	53	1670	1233	67	1095	115
								9

Tabell C.

Antall av slakt som i 1937 er kassert på kontrollstasjonene.

(Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle.)

Kommune	I alt kassert							Vekt i kilogram av kasserte kjøttskrotter	Vekt i kilogram av avfall og organer	
	Storfø	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalkv	Gjøkalv			
Ålesund	21	5	3	13	2	13	1	3565	2114	
Arendal	6	-	6	-	-	4	-	1079	45	
Bergen	38	1	21	24	3	130	4	7983	294	
Bodø	2	1	10	12	-	15	3	1413	240	
Drammen	5	-	3	-	-	5	-	666	106	
Fredrikstad Ø.	5	-	3	1	-	9	-	1063	138	
- V.	2	1	2	1	-	25	-	1603	-	
Gjøvik	8	1	2	2	-	25	-	1700	150	
Halden	7	-	3	-	-	36	5	1855	98	
Hamar	4	-	3	1	-	42	-	1036	1389	
Harstad	-	-	-	1	-	1	-	244	-	
Haugesund	3	-	-	-	-	1	-	239	436	
Holmestrand	1	-	1	-	-	7	-	308	75	
Horten	6	-	-	-	-	10	-	1062	686	
Hønefoss	-	-	3	1	-	5	-	530	201	
Kongsberg	1	-	-	-	-	3	-	189	198	
Kongsvinger	9	-	1	3	-	11	-	1173	-	
Kragerø	1	-	2	-	-	-	-	244	203	
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kristiansund	14	1	4	9	-	18	2	2600	162	
Larvik	15	-	4	1	-	8	1	2001	206	
Lillehammer	1	-	2	3	1	12	4	612	169	
Lillestrøm	5	-	5	-	-	20	-	1270	93	
Molde	15	-	4	8	1	17	2	2194	-	
Moss	2	-	3	-	-	19	-	670	430	
Narvik	-	-	-	3	-	1	-	55	-	
Notodden	1	-	2	-	-	2	-	137	72	
Odda	2	1	-	1	-	2	1	360	91	
Oslo	73	5	221	173	98	995	83	41	42503	
Porsgrunn	1	-	1	-	-	10	-	297	359	
Risør	-	-	-	-	-	-	-	-	25	
Sandefjord	2	-	6	4	-	21	-	1219	62	
Sarpsborg	14	-	4	-	-	16	-	2012	240	
Skien	2	-	4	-	-	4	-	513	300	
Stavanger	1	-	1	-	-	15	-	534	-	
Tinn	3	-	3	1	-	5	1	893	199	
Tromsø	3	-	-	6	1	-	-	522	28	
Trondheim	38	4	37	38	1	139	-	9081	13000	
Tønsberg	16	-	10	1	-	16	3	2687	321	
Fellesslakteriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kyrkjebø	-	-	-	-	-	3	-	107	15	
I alt (total)	327	20	374	307	107	1665	111	41	96219	62897

Tabell D.

Antall av slakt som i 1937 er undersøkt av
(Viandes de boucherie examinées)

Kommune	I alt undersøkt								2nen		
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekaly	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin
Ålesund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arendal	703	8	677	667	-	1099	156	-	7	-	1
Bergen	12107	174	1426	3052	30	464	1091	32	7	3	18
Bodø	23	-	40	39	-	2	17	-	-	-	-
Drammen	3498	53	2837	5028	-	179	20	-	12	1	14
Fredrikstad Ø. .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— V.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjøvik	647	29	616	301	1	501	24	2	11	-	13
Halden	1569	76	181	37	-	407	46	-	3	-	-
Hamar	1252	68	8357	889	-	968	8	-	3	-	37
Harstad	1329	1	34	166	1	172	92	-	4	-	-
Haugesund	2014	57	438	2541	3	2353	93	-	18	-	6
Holmestrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten	429	27	920	467	1	387	145	20	9	1	9
Hønefoss	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg	25	12	29	12	2	22	-	-	1	1	-
Kongsvinger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø	50	-	6	18	-	5	-	-	-	-	2
Kristiansand	3563	176	5396	3621	21	3399	3920	-	2	1	23
Kristiansund	1204	11	-	689	-	4	1	-	5	-	-
Larvik	72	14	62	223	-	37	13	-	-	-	1
Lillehammer	1058	29	571	9	-	-	-	-	10	-	8
Lillestrøm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Molde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss	392	-	-	299	-	-	-	-	-	-	-
Narvik	1733	2	824	2186	31	491	704	30	12	-	2
Notodden	376	22	460	175	2	258	17	1	7	1	8
Odda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo	27515	586	19896	1677	11	5493	4531	-	132	10	186
Porsgrunn	598	28	1212	570	4	606	141	-	17	-	7
Risor	153	5	133	121	2	230	30	1	2	2	1
Sandefjord. . . .	353	16	245	480	-	225	81	-	9	-	3
Sarpsborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skiens	1193	63	4660	1318	1	2327	317	-	6	1	18
Stavanger	10384	214	36045	43127	87	11384	445	-	2	-	117
Tinn	436	4	1396	443	-	500	65	3	-	-	1
Tromsø	2884	37	761	7577	350	2746	942	201	39	1	4
Trondheim	3583	92	2448	627	7	104	692	-	10	1	56
Tønsberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fellesslakteriet	9045	75	34983	976	3	2012	283	-	9	-	114
Kyrkjebø	285	1	48	92	124	24	18	3	4	-	1
I alt (total)	88473	1880	124701	77427	681	36399	13892	294	341	22	650

kontrollveterinærene utenfor kontrollstasjonene.

en dehors des bureaux de contrôle.)

klasse				Kassert																
Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalf	Andre dyr				Storfe				Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalf	Andre dyr	Vekt i kilogram av kasserte kjøttskrotter	Vekt i kilogram av avfall og organer
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	96	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	11	4	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	11	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	9	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	10	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	10	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
426	-	10	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	-	3	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	2	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
527	4	173	13	2	121	11	80	31	3	247	8	2	26638	85176						

Tabell E.

Sammendrag av alt i året 1937

(Tableau récapitulatif du nombre

Kommune	I alt kontrollert							2 n en			
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekaly	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin
Ålesund . . .	5773	66	2785	5401	630	1508	1095	5	64	3	10
Arendal . . .	1669	13	2182	1657	4	2551	321	-	10	-	6
Bergen . . .	22641	268	25118	41290	4140	19582	3549	-	71	6	139
Bodø . . .	2352	13	910	3085	26	1227	869	104	19	-	13
Drammen . . .	6626	240	11429	9261	38	7707	751	-	53	5	37
Fredrikstad Ø.	582	5	445	134	-	1112	32	-	13	1	1
» V.	2231	79	6369	1825	1	2950	310	2	26	12	29
Gjøvik . . .	1219	50	2578	1410	6	2398	47	2	19	-	31
Halden . . .	2093	91	4222	2356	-	2959	805	-	6	-	5
Hamar . . .	2394	138	10609	2526	21	3217	56	-	18	-	61
Harstad . . .	2058	1	165	1067	11	485	314	-	13	-	-
Haugesund . .	2689	66	2695	4450	160	3378	168	-	44	-	25
Holmestrand .	310	6	708	237	-	435	13	-	-	-	-
Horten . . .	1516	55	3515	1658	24	2365	239	49	23	1	20
Hønefoss . . .	959	63	1917	785	4	1341	110	-	15	1	22
Kongsberg . .	1350	54	1355	450	4	1373	33	1	11	2	3
Kongsvinger .	432	22	862	482	-	381	129	-	11	1	4
Kragerø . . .	596	-	729	467	2	1129	108	-	8	-	9
Kristiansand .	3564	176	5399	3649	23	3431	3949	-	2	1	23
Kristiansund .	2478	37	1974	4609	141	3406	86	66	28	-	23
Larvik . . .	1933	44	2607	1653	-	1480	180	-	20	-	24
Lillehammer .	1173	45	2237	2091	383	2301	470	-	24	-	24
Lillesstrøm .	864	13	2075	967	-	1387	104	-	1	1	2
Molde . . .	854	5	533	1373	125	704	115	5	10	-	1
Moss . . .	2035	49	2854	1700	-	2248	370	-	25	1	14
Narvik . . .	2087	2	906	3381	45	595	783	45	15	-	2
Notodden . . .	997	28	1496	673	4	1077	59	1	12	1	17
Odda . . .	901	3	629	1720	317	364	202	-	9	-	4
Oslo . . .	50946	2120	117159	142586	6284	49649	32535	160	306	34	1170
Porsgrunn . .	1307	30	2352	1076	4	1582	238	-	35	-	11
Risør . . .	249	6	213	175	2	368	63	1	3	2	1
Sandefjord . .	1626	23	4009	1648	-	1715	345	-	23	-	17
Sarpsborg . .	1708	80	5800	190	-	2747	265	-	33	-	3
Skien . . .	2457	95	7022	2392	5	4048	375	-	15	1	23
Stavanger . .	10626	229	37691	44861	130	15903	445	-	3	-	134
Tinn . . .	713	6	2219	818	11	1186	118	5	1	-	6
Tromsø . . .	3026	40	896	9592	396	3428	1110	202	43	1	4
Trondheim .	20624	473	12117	20435	1395	15415	1044	359	419	11	262
Tønsberg . . .	3876	27	6482	2661	-	4215	806	-	34	-	25
Fellesslakteriet	9045	75	34983	976	3	2012	283	-	9	-	114
Kyrkjebø . . .	356	1	294	882	237	251	56	8	9	-	1
I alt (total) .	180925	4837	330530	328649	14576	175610	52950	1015	1503	75	2320

kontrollert ferskt slaktekjøtt.

de viandes examinées en 1937.)

Kassert										Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- skrotter	Vekt i kilogram av avfall og organer			
Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr		
48	35	32	3	-	21	5	3	13	2	13	1	-	3565	2114
-	-	-	-	-	10	-	10	1	-	12	-	-	1899	266
96	14	27	16	1	42	3	21	24	3	131	4	-	8525	8578
43	1	26	1	1	2	1	10	12	-	15	3	-	1413	240
6	-	13	-	-	6	1	3	-	-	6	-	-	1076	1980
-	-	-	-	-	5	-	3	-	-	9	-	-	1063	138
2	-	18	-	-	2	1	2	1	-	25	-	-	1603	-
7	-	17	-	-	10	1	2	2	-	29	-	-	2100	400
2	-	6	1	-	15	1	3	-	-	39	5	-	3550	1442
4	-	14	-	-	8	-	11	1	-	59	-	-	2425	2869
10	1	2	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	244	-
30	3	118	2	-	4	-	3	1	-	7	-	-	602	7033
-	-	3	-	-	1	-	1	-	-	12	-	-	308	75
3	-	13	-	-	7	1	1	-	-	5	-	-	1577	1022
3	-	9	-	-	-	-	3	1	-	4	-	-	530	201
4	-	5	-	-	4	1	-	-	-	11	-	-	719	257
-	-	7	1	-	9	-	1	3	-	-	-	-	1173	-
3	-	5	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	244	203
-	-	-	-	-	10	-	5	2	-	-	-	-	1959	657
17	-	32	2	-	14	1	4	9	-	18	2	-	2600	630
2	-	20	-	-	16	1	4	1	-	8	1	-	2291	241
9	-	17	1	-	4	-	2	3	1	12	4	-	982	463
-	-	-	-	-	5	-	5	-	-	20	-	-	1270	93
17	-	17	3	-	15	-	4	8	1	17	2	-	2194	-
-	-	25	-	-	2	-	3	-	-	19	-	-	670	430
34	-	6	10	-	4	-	-	-	2	8	2	-	679	-
6	-	27	1	-	1	-	2	1	-	3	-	-	208	154
14	2	3	2	-	2	1	-	1	-	2	1	-	360	91
464	11	309	76	-	113	6	238	179	98	1125	83	41	50588	87618
-	-	30	-	-	4	-	2	-	-	10	-	-	582	655
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	15	48
1	-	13	-	-	3	-	6	4	-	24	-	-	1561	73
-	-	17	-	-	14	-	4	-	-	16	-	-	2012	240
2	-	16	1	-	5	1	6	-	-	10	-	-	1013	576
430	-	22	1	-	18	2	21	6	-	44	3	-	4993	8591
1	-	-	-	-	6	-	3	3	-	6	1	-	1342	332
65	1	5	2	2	5	-	2	16	1	6	-	2	1270	83
424	1	365	5	8	38	4	50	38	1	139	1	-	9981	14744
6	-	19	-	-	16	-	10	1	-	16	3	-	2687	321
2	-	-	-	-	5	-	4	-	-	7	-	-	869	5038
4	2	9	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	115	177
1760	71	1268	128	11	448	31	454	338	110	1912	119	43	122857	148073

Tabell F.

**De vesentligste årsaker til 2nen klasses stempling og kassasjon av kjøtt
i året 1937.**

(Causes principales de la classification et des saisies.)

Sjukdommer og feil	2nen klasse								Kassert							
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalf	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalf	Andre dyr
Abnorm lukt, brunstlukt	23	1	1175	112	31	38	3	-	3	-	23	2	1	3	-	-
Absces (byld)	14	2	37	5	-	1	1	-	2	1	14	-	-	2	-	-
Avmagring	239	8	81	1032	53	222	15	-	8	-	5	15	79	25	1	-
Aktinomykose (strålesopp)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedervet eller slett behandlet, skittent	268	5	89	254	5	441	54	12	30	1	40	86	20	224	19	44
Benbrudd	44	4	85	4	-	2	4	-	8	-	25	-	-	-	-	1
Benskjørhet	56	-	5	-	-	3	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	99	7	44	22	-	59	-	-	12	-	5	1	-	14	-	1
Blodurin	5	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Brysthinnebetennelse	46	-	32	15	-	1	-	-	12	-	4	2	-	1	-	-
Bukhinnebetennelse	160	1	22	13	-	14	-	-	36	1	23	14	-	41	3	-
Børsjukdom	27	-	6	-	-	-	-	-	19	-	-	1	-	-	-	-
Diaré	3	2	1	-	15	1	-	-	3	-	-	-	-	198	3	-
Forgiftning	3	-	3	-	-	-	-	-	11	-	5	2	-	2	-	-
Fødselsbesvær	85	2	28	33	1	-	-	-	8	1	9	12	-	-	1	-
Gulsott	2	-	6	27	-	70	1	-	1	-	5	3	-	230	3	-
Hjernelidelse	2	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesjukdom	3	-	12	-	-	-	-	-	6	1	22	-	-	-	-	-
Hjertesekkbetennelse	100	-	-	-	-	-	-	-	36	-	-	-	-	1	-	-
Hudsjukdom	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Ikter	2	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-
Jurbetennelse	65	-	1	10	-	-	-	-	17	-	1	-	-	-	-	-
Kakeksi	6	-	-	-	-	-	-	-	28	-	22	78	8	15	8	-
Katarrfeber	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leddsjukdom	24	1	92	16	-	31	3	-	7	1	36	4	-	75	5	-
Leverlideler	4	-	3	-	-	1	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lungelideler	11	2	25	3	-	1	1	-	6	1	7	3	-	2	-	-
Mangelfull avblødning	5	1	16	3	-	17	2	-	1	-	3	-	-	5	-	-
Mave- og tarmlideler	57	8	17	11	-	89	3	-	20	2	10	9	-	364	15	-
Melkefeber	3	-	3	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Miltbrann	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetennelse	-	-	-	-	-	4	5	-	-	-	-	-	-	52	-	-
Nyresjukdom	33	1	42	21	-	46	3	-	18	1	30	15	1	27	3	-
Nødslakting	57	11	58	14	-	2	1	-	37	6	28	13	-	5	5	1
Overdrift	4	-	16	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parasitter	-	-	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	292	-	-	2	1	-	1	-	34	-	-	2	-	-
Rødsjuke	-	-	81	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1	7	6	1	6	1	-
Septiske tilstander	1	-	2	-	-	59	-	-	25	5	59	8	1	396	10	-
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Svulster	10	17	-	-	-	-	-	-	12	3	3	1	-	-	-	-
Tinter	4	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesjuke	21	-	-	1	-	3	4	-	6	-	-	-	-	7	6	-
Tuberkulose	6	-	3	-	-	-	-	-	9	-	7	-	-	-	-	-
Ufullbårne, umodne	-	-	-	-	-	116	-	-	-	-	-	-	-	75	-	-
Vattersot	4	-	-	105	1	4	-	-	3	-	5	22	1	2	1	-
Ødem og emfysem	2	-	13	3	-	37	4	-	11	1	1	1	-	2	1	-
Muskeldegenerasjon (Fiskekjøtt)	-	-	-	51	-	14	15	-	1	-	9	-	4	30	-	-

Tabell G.

Tønnekjøtt-kontrollen 1937.
(Contrôle sur la viande en tonneaux de 1937.)

Kommune	I alt innført, kilogram				Beslaglagt, kilogram				Hvorfra innført
	Hestekjøtt	Storfekjøtt	Sauerkjøtt	Organer	Hestekjøtt	Storfekjøtt	Sauerkjøtt	Organer	
Ålesund	-	-	14935	-	-	-	-	-	Argentina
	-	-	2240	-	-	-	-	112	Island
	-	-	-	1000	-	-	-	-	U. S. A.
Arendal	-	1095	-	-	-	-	-	-	Argentina
	-	-	88928	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	2204	-	-	-	-	Danmark
Bergen	-	-	-	2437	-	-	-	-	Sverige
	-	4177	38757	8216	-	-	-	825	Argentina
	-	45	-	1732	-	-	-	-	Danmark
Bodø	-	-	-	1728	-	-	-	-	Holland
	-	-	-	1747	-	-	-	-	Kina
	-	-	237207	-	-	-	-	-	Island
Drammen ...	-	-	-	5713	-	-	-	-	Sverige
	-	-	-	480	-	-	-	-	Tyskland
	-	-	-	3203	-	-	-	-	U. S. A.
Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drammen ...	-	-	15464	-	-	-	-	-	Argentina
Fredrikstad ..	-	-	18982	-	-	-	-	-	Island
Haugesund ...	-	2288	2375	-	-	-	-	-	Argentina
Horten	-	-	4953	-	-	-	-	-	Island
Kristiansand	-	-	-	1320	-	-	-	-	Danmark
	-	-	29854	-	-	-	-	4	Island
	-	-	3368	826	-	-	-	-	Danmark
Kristiansand	-	-	15963	-	-	-	-	-	Argentina
	-	-	136308	-	-	-	-	-	Island
	-	-	1923	-	-	-	-	-	U. S. A.
Oslo	77472	45214	129050	5395	8291	2606	-	-	Argentina
	-	-	-	20635	-	-	-	-	Danmark
	-	-	-	12718	-	-	-	-	England
Oslo	-	-	-	2646	-	-	-	-	Finnland
	-	-	-	905	-	-	-	-	Frankrike
	-	-	166530	-	-	-	1065	-	Island
Oslo	-	-	-	20674	-	-	-	-	Sverige
	-	-	-	61	-	-	-	-	Tyskland
	28480	184	-	186331	-	-	-	-	U. S. A.
Oslo	-	-	-	33010	-	-	-	-	Kina
	-	-	-	13248	-	-	-	-	Holland
	-	-	-	509	-	-	-	-	Bulgaria
Oslo	-	-	-	135	-	-	-	-	Tsjekkoslovakia
	-	-	-	14	-	-	-	-	Ungarn
	-	-	-	713	-	-	-	-	Østerrike
Oslo	-	-	490	469	-	-	-	-	Kanada
	2359	7540	-	-	-	-	-	-	Estland
	-	-	-	26	-	-	-	-	Sveits
Skien	-	14576	-	-	-	-	-	-	Uruguay
	-	10545	9500	-	-	-	-	-	Argentina
	-	380	-	-	-	-	-	-	Danmark
Skien	-	-	21500	-	-	-	-	-	Island
	-	1330	-	-	-	-	-	-	U. S. A.
	-	-	37970	-	-	-	-	-	Argentina
Stavanger ...	-	-	11596	1335	-	-	-	-	Danmark
	-	-	187099	-	-	-	-	780	Island
	2200	-	-	1734	220	-	-	-	Sverige
Trondheim ...	-	182	-	3231	-	-	-	-	U. S. A.
	1100	181	-	-	-	-	-	-	Argentina
	-	-	1456	-	-	-	-	-	Island
Tønsberg	-	216	-	4067	-	-	-	-	U. S. A.
	-	1824	4550	-	-	-	-	-	Argentina
	-	-	15904	-	-	-	-	-	Island
I alt (total)	111611	95358	1191128	333462	8511	2891	2786	13	

Tillegg I.

Årsberetning for Veterinærinstituttet.

Beretning over innkommet undersøkelsesmateriale 1937.

Journalnummer:		Lungelidelser	22
Bakteriologisk avdeling	3574	Hjertelidelser	2
Undersøkelse for smittsom kasting	6608	Tarmlidelser	15
	—	Kalvedødelighet	58
Tilsammen	10182	(derav coliinfeksjoner 25) (derav diplococinfeksjoner 13)	
Prøver:		Svulster	34
Bakteriologisk avdeling	8456	Suppurative lidelser	1
Undersøkelse for smittsom kasting	34435	Parasitære lidelser	17
	—	Paratyfusundersøkelser	5
Tilsammen	42891	(derav positiv 1)	
		Melkeprøver til undersøkelse for Smittsom kast	1
		Diverse	37

Fordeles på:	Jnr.	Prøver	Derav:	
Kveget	698	784	Vaginal- og børsekret	14
Hesten	213	264	Nyrelidelser	4
Svinet.....	348	381	Blærebetennelse	1
Fåret	97	103	Actinomycose	2
Geita	21	26	Okse, abort B	1 (÷)
Hunden	52	52	Ekskrementprøve	1 (÷)
Katten	35	36	Børknute	1
Reven.....	1015	1596	Fibrinklumper i fæces	1
Mink	81	107	Misfoster	2
Diverse pelsdyr	13	14	Skarpt	1
Kaninen	38	76	Katarrhalfeber	1
Fjørfe	771	4773	Trichomonader	1
Vilt og fisk	45	56	Septikemi	1
Diverse.....	35	41	Piroplasma	1
Kjøtprøver.....	36	41	Ødembaciller.....	1
Førprøver	76	106	Nekrose	2
			Uterusprøve	1
			Urinprøve	1
<hr/>				
K v e g e t — 784 prøver.				
Miltbrann (undersøkelser)	352			
(derav positive 59)				
Tuberkulose (undersøkelser) ...	47			
(derav positive 26)				
Mastitis (undersøkelser)	167			
(derav med bakteriefunn 87)				
Forgiftninger.....	26			
<hr/>				
H e s t e n — 264 prøver.				
Blodprøver til undersøkelse for				
snive			59 (÷)	
Kverke			2	
Føllesjuke				

Svulster	16	Hjertelidelser	15
Tarmlidelse	1	Leverlidelser	7
Suppurative lidelser	3	Negativt funn og uegnet.....	19
Parasitære lidelser	2	Diverse.....	12
Miltbrann	120		
(23 positive)		Derav:	
Lungelidelser	1	Abscess i glandler	2
Forgiftninger (kjemiske unders.)	6	Nyrelidelse	2
Intet funn eller uegnet.....	6	Pussprøve	1
Urinprøver	4	Vesica-ruptur	1
Paratyfus.....	3	Maveoverfylling	2
(2 positive)		Leddbetennelse	1
Diverse.....	19	Leukemi	1
		Navlebrokk	1
		Fettnekrose	1
			— 12
Derav:			
Misfoster	2		
Botryomycose	2		
Vaginalsekret	2		
Nyrelidelse	2		
Hjertelidelse	2		
Lever	1	Få r e t — 103 prøver.	
Ekskrementprøve	1	Lungelidelser.....	4
Anemi	1 (÷)	Mave- og tarmlidelser	12
Fistel	1	Forgiftninger, kjemiske unders.	10
Rester etter parasitter	1	Parasitære lidelser	11
Blødninger i luftposen	1	Ekskrementprøver	9
Betennelse i tannkjøttet	1	(derav med parasitter 2)	
Hårprøve	1	Bråsott.....	4
Myocitt	1	(derav 2 med parasitter)	
	—	Lammedødelighet.....	10
S v i n e t — 381 prøver.		Negativt funn og uegnet.....	6
Miltbrann og rødsjuke	110	Diverse.....	34
(derav positiv rødsjuke 11)			
(derav positiv miltbrann 1)			
Tuberkulose	19	Derav:	
(derav positiv 11)		Pussprøve	2
Svinesjuke		Blærebetennelse	1
Andre lungelidelser	11	Svulst	1
Mave- og tarmlidelser.....		Melkeprøve	1
Forgiftninger, kjemiske unders.		Miltbrann	17
Svulster		(alle negative)	
Paratyfus.....	17	Mangelsjukdommer	2
(derav positiv 12)		Hjertelidelser	2
Smågrisdødelighet	18	Rødsjuke	1
Parasitære lidelser	23	Leverlidelser	3
Hudlidelser	64	Mulebetennelse	1
Peritonitt.....	17	Peritonitt.....	1
Rakitis	3	Beskadiget øre	1
Anemi	15	Sår på foten	1
	27		— 34
	3		
	3	G e i t e r — 26 undersøkelser.	
	6	Lungelidelser.....	2
	5	Mave- og tarmbetennelse.....	1
	17	Forgiftninger, kjemiske unders.	4

Parasitære lidelser	9	R e v e n — 1596 undersøkelser.
Negativt funn	2	Mave- og tarmlidelser .....
Diverse	8	Lungelidelser .....
Derav:		Kjemiske undersøkelser, forgift-
Melkeprøve til undersøkelse		ninger .....
for abort B.....	4	(derav 24 positive) .....
(derav 3 positive)		Ekskrementprøver .....
Miltbrannsundersøkelse	1	(derav 14 med parasitter) .....
(negativ)		Parasittære lidelser .....
Mastitt	1	Leversjukdom .....
Pussprøve	1	Maveoverfylling .....
Hårball fra ventrikkel	1	Hvalpedødelighet .....
———	8	Paratyfusundersøkelser .....
H u n d e n — 52 undersøkelser.		(derav 80 positive) .....
Forgiftninger, kjemiske unders.	18	Uegnet til undersøkelse .....
(derav 12 positive)		Negativt funn .....
Mave- og tarmbetennelse	6	Diverse .....
Parasitter	4	Derav:
Furunkulose (vaksinefremstilling)	5	Øreskrap .....
Diverse	5	Betennelse i hodet .....
Derav:	5	Munnsår .....
Hjertelidelser	2	Meningitt .....
Svulster	2	Betennelse i tunge og svelg .....
Lungelidelser	1	Etsninger i øregangen .....
Leverlidelser	1	Tarmsnevring .....
Paratyfus	1	Tarmslyng .....
(positiv)		Forstoppelse .....
Ekskrementprøver	2	Endetarmsprolaps .....
(negativ)		Nyrelidelse .....
Negativt funn, uegnet	2	Hjertelidelse .....
Sten i maven	1	Peritonitt .....
———	19	Forandringer i uterus .....
K a t t e n — 36 undersøkelser.		Børbetennelse .....
Mave- og tarmlidelser	1	Indre forblødning .....
Parasitter	6	Blødning i omentet .....
Kattepest	19	Diafragma brokk .....
Diverse	10	Hårball i maven .....
Derav:		Slimklatt i avføringen .....
Lungelidelser	2	Miltbrann .....
Leverlidelser	1	(derav 4 positive) .....
Nyrelidelser	1	Opkast .....
Eksem	1	Aksedreiing av ventrikelen .....
Tuberkulose	1	Svulst .....
(negativ)		Sjokk .....
Miltbrann	1	Hudskrap .....
(positiv)		Abscess .....
Negativt funn	3	Bittsår .....
———	10	Misfoster .....

F o r s k j e l l i g f j ø r f e.		Medisiner og kjemikalier	6
And	9	Melk	5
Gås	2	Vann	6
Svane	9	Puss fra menneske, abort B?....	2
Due.....	11	Bakterie-kulturer	2
Kalkun.....	17	Planteforgiftning	1
(derav tuberkulose 2)		Dyreart ikke opplyst	1
V i l t o g f i s k — 56 under-		Ubestemt masse.....	1
søkelser.		Tommsekk til undersøkelse for	
Elg	9	giftige stoffer	1
Rådyr.....	6		
Hare	19	F Ø r p r o v e r — 106 prøver.	
Storfugl	2	Høy	1
Rype	1	Tran	3
Rapphøns	5	Fôrmel	91
Fasaner	3	Kraftfør	11
Skjære	1		
Fugl (ikke angitt)	1	K j ø t t p r o v o r — 41 undersøkel-	
Hummer	3	ser.	
Fisk	6	Hest	2
D i v e r s e u n d e r s ø k e l s e r —		Ku	16
41 prøver.		Svin	2
Mus og rotter.....	8	Sau	1
Marsvin	2	Rein	1
Snyltere og insekter til identifika-		Hval	15
sjon.....	6	Sel.....	1
		Fisk	3

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX.
(Statistique Officielle de la Norvège, série IX.)

Rekke IX.

Trykt 1938 (forts. suite):

- Nr. 138. Norges handel 1937. (*Commerce.*)
- 139. Norges fiskerier 1936. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 140. Det civile veterinærvesen 1936. (*Service vétérinaire civil.*)
- 141. Norges Postverk 1937. (*Statistique postale.*)
- 142. Industriarbeidertrygden 1935. (*Assurances de l'État contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie, etc.*)
- 143. Sinnssykeasylenes virksomhet 1936. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 144. Norges Brandkasse 1935—1937. (*Statistique de l'Office national d'assurance contre l'incendie.*)
- 145. Norges private aktiebanker og sparebanker 1937. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne pour l'année 1937.*)
- 146. Arbeidsvilkårene for hushjelp i norske byer. (*Conditions de travail des domestiques dans les villes norvégiennes.*)
- 147. Norges bergverksdrift 1937. (*Mines et usines.*)
- 148. Folkemengdens bevegelse 1936. (*Mouvement de la population.*)
- 149. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1938. (*Dette etc. des communes.*)
- 150. Meieribruket i Norge 1937. (*L'industrie laitière de la Norvège 1937.*)
- 151. Forsikringsselskaper 1937. (*Sociétés d'assurances.*)
- 152. Rekruttering 1936. (*Recrutement.*)
- 153. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1936. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)

Trykt 1939.

- Nr. 154. Syketrygden 1937. (*Assurance maladie nationale.*)
- 155. Norges jernbaner 1937—38. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 156. Skolevesenet tilstand 1935—36. (*Instruction publique.*)
- 157. Norges industri 1937. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 158. Bedriftstellingen 9. oktober 1936. Første hefte. Detaljerte oppgaver for de enkelte næringsgrupper. (*Recensement d'établissements au 9 octobre 1936. I. Données détaillées sur les différentes branches d'activité économique.*)
- 159. Jordbruksstatistikk 1938. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 160. Sjømannstrygden 1936. Fiskertrygden 1936. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 161. Telegrafverket 1937—38. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 162. Fagskolestatistikk 1935/36—1937/38. (*Écoles professionnelles.*)
- 163. Norges postverk 1938. (*Statistique postale.*)
- 164. Bedriftstellingen 9. oktober 1936. Annet hefte. Fylker, herreder, byer og enkelte industristrøk. Særoppgaver om hoteller, biltrafikk, skipsfart. (*Recensement d'établissements. II. Les établissements dans les différents districts du Royaume. Données spéciales sur hôtels, automobiles et navigation.*)
- 165. Skattestatistikken 1938/39. (*Répartition d'impôts.*)
- 166. Sinnssykeasylenes virksomhet 1937. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 167. Det sivile veterinærvesen 1937. (*Service vétérinaire civile.*)

Det Statistiske Sentralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:
Statistisk Årbok for Norge, siste årgang 1938. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
Statistisk-økonomisk oversikt, siste årgang 1938. (*Aperçu de la situation économique en 1938.*)
Statistiske Meddelelser. Trykkes månedsvise. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
Månedssoppgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedsvise. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur.*)
Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920, Kristiania 1889,
1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique Officielle.*)
Statistiske Oversikter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
(*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Alle verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges handel» er Byråets beholdning meget
knapp, og Byrået er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:
Statistisk Årbok 1914—1916, 1919, 1920, 1926—1930 og 1934.
Norges handel 1911—1915, 1921 og 1929.

25. juni 1939.